

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cămin
Ferdinand 64-66. Automata-telefon 0-61.
Törvényszéki lajstromozási szám 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Sec. III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. JUNIUS 19.
VIII. évfolyam, 169. szám.

Hétfő

Mind jobban elmérgecsedik Japán és Anglia viszonya a Tiencsin körüli kiszélesített zárlat miatt

**A pápa Varsóban megkezdte nunciusa révén béketevékenységét — London Strang
utján engedékenységre hívta fel Varsót Berlinnel szemben — A bolgár király olasz-
országi utja — Újabb éles ellentetek Franciaország és Olaszország között
Feloszlatják a francia kamarát?**

A kövéleményt még mindig a moszkvai tárgyalások állása és a tiencsini angol-japán konfliktus kötik le. Általános vélemény, hogy mind a két kérdés még igen hosszú ideig fog szőnyegen forogni, mert Moszkva tovább is az idő húzás jegyében tárgyal, míg a tiencsini kérdés sokkal bonyolultabb, semhogy azt rövid időn belül mindkét félre nézve kedvezően megoldani lehetne. A Szentszék, mint azt a varsói jelentések közlik, úgy látszik megkezdte béketevékenységét, mert a varsói nuncius megjelent Moszkva államfő előtt és vele hosszabb megbeszélést folytatott. Lengyelország és Németország viszonyában úgy látszik kedvező fordulat állott be. A Daily Express véleménye szerint ez nem utolsó sorban Anglia érdeme, mert William Strang Varsón keresztül utaztában módját ejtette annak, hogy Beck külügyminiszterrel találkozzék és a lengyel kormányt mérséklekre intette. Singapooreban a brit indiai szolgálati főnökök értekezletre ültek össze, amelyen megvitatták a távolkeleti, elsősorban a tiencsini helyzetet. Ezen értekezleten a közös érdekekre való tekintettel Franciaország is képviselteti magát indokainai küldöttsége által. A protektorátus és Lengyelország határán két újabb incidens játszódott le, amelyek azonban nem lesznek komolyabb következményei. Jeruzsálemben helyzet változatlanul feszült és a brit hatóságoknak teljes erőfeszítésre van szükségük, hogy az általános kavargást megakadályozzák. Az ellentétek az októberben megtartandó községi választások körül robbantak most ki ujlott erővel.

Ezek az elmúlt nap fontosabb eseményei, amelyekről a következőkben számolunk be:

A MOSZKVAI TÁRGYALÁSOK

(LONDON.) Brit politikai körökben egyáltalán nem titkolják, hogy elégedetlenek a moszkvai tárgyalások jelenlegi állásával. Általános a vélemény, hogy a megbeszélések még jóideig elhúzódhatnak és ezért nincs kizárva, hogy William Strang nem is várja be végül, hanem a Molotov által kért felvilágosítások megadása után hazatávozik. A megbeszéléseket pedig ez esetben a moszkvai angol nagykövetség fogja folytatni. Állítólag Molotov közölte Stranggal, hogy a tiencsini konfliktusba nem kívánnak beleavatkozni, mire Strang kormánya megbízásából kijelentette, hogy Anglia nem is akarja belevonni a szovjetet a kérdésbe, mert azt Franciaországgal együttesen kívánja elintézni. Ugyancsak Londonból közlik, hogy lord Halifax hétvégi szabadságára való elutazása előtt hosszabb meg-

beszélést folytatott Chamberlain miniszterelnökkel.

A brit sajtó meglehetősen borulátón kezelte a kérdést és aggodalmát fejezi ki oly irányban, hogy Angliának újabb lényeges engedményeket kell tennie, hogy a megállapodást végre tető alá hozhassa. Ebben a véleményben osztóznak a francia lapok is, amelyek szintén további komoly nehézségektől tartanak. A tengelyállamok lapjai megismétlik azon felfogásukat, hogy a szerződés még ha létrejönne, akkor sem lehetne hosszú ideig tartó és egészséges, mert elképzelhetetlen, hogy a kapitalista államok hosszú ideig együttműködjenek a kommunizmus képviselőjével, amelytől a rendszert tekintve, egy világ választja el őket.

NINCS EREDMÉNY MOSZKVA-BAN

(LONDON.) Az angol közvéleményben idegességet keltett az a tény, hogy Strang moszkvai útjának nincsenek megfelelő eredményei. Érdeklődéssel várják Strang további tárgyalásait és idevonatkozó jelentését.

BORIS BOLGÁR KIRÁLY RÓMÁBA MEGY

(BÉLGÁRAD.) A Politika című lap je-

Németország tovább folytatja gazdasági politikáját

(BERLIN.) (Rador.) Schwerin von Krosigk birodalmi pénzügyminiszter Düsseldorfban egy Gau-gyűlésen hosszabb beszédet mondott, amelyben többek között hangsúlyozta, hogy

Németország nem mond le eddigi gazdasági politikájáról és tovább folytatja harcát gyarmatai vissza-
szerzése érdekében.

Szerinte a négyéves gazdasági terv tökéletesen bevált, mert a Harmadik Birodalom gyarmatait is biztosítani tud is megfelelő nyersanyagokkal. Beszédét a pénzügyminiszter azzal fejezte be, hogy vissza kell térni a gazdasági rendszerek egyszerűsítéséhez, mert az közvetlenebbé teszi az érintkezést a nemzetek között és így a béke egyik döntő tényezőjévé válik.

DANZIGBA VÁRJÁK GÖBBELS PROPAGANDAMINISZTERT

(DANZIG.) (Rador.) A kulturális hét ünnepei igen nagy sikerrel jártak, s mint a német lapok közlik, a német egység megnyilvánulása volt azoknak minden mozzanatában. Az ünnepeket Göbbels dr. propagandaügyi miniszter szereplése fejezi be. Ma ugyanis a sz-

lentes szerint Boris bolgár király június végén hivatalos látogatásra Rómba megy. Utjában elkíséri Kiosevanoff miniszterelnök is. A hivatalos látogatást az olasz-bolgár gazdasági tárgyalások bezárulása teszi lehetővé.

OLASZ-NÉMET HADITENGER- RÉSZETI MEGBESZÉLÉSEK

(BERLIN.) Az olasz haditengerészet vezetője, Raeder vezértengernagy meghívására kedden Friedrichshafenbe utazik. Itt kétnapos fontos megbeszélések lesznek a két országot érintő haditengerészeti kérdésekről.

GAFENCU BEFEJEZTE TÁRGYALÁSAIT

(ATHÉN.) Gafencu külügyminiszter szombaton, hír szerint, befejezte tárgyalásait. A külügyminiszter valószínűleg vasárnap indul haza Romániába.

FELOSZLATJÁK A FRANCIA KAMARÁT

(PÁRIS.) A kamara folyosóin tegnap az a hír terjedt el, hogy Daladier haldéktalanul feloszlatni szándékozik a kamarát és július folyamán választásokat fog tartani, miután a kamara feloszlatása után a választásokat Lebrun államfő kiírja. A híradást ezideig még sem nem erősítették, sem nem cáfolták meg.

bad városba érkezik és rádióbeszédet is fog mondani. Ugyancsak Danzigból közlik, hogy a szenátus nem engedélyezte a lengyel munkásszindikátus felállításának 10 éves évfordulójára tervezett ünnepségeket.

A LENGYEL-NÉMET VIZONY

(LONDON.) A Daily Express feltűnést keltő cikket írt varsói munkatársa tollából. A közlemény szerint William Strang Moszkvában való utazása alkalmával módját ejtette annak, hogy Beck lengyel külügyminiszterrel megbeszélést folytasson és ekkor

tudomására hozta neki, hogy a brit kormány szívesen venné, ha Varsó és Berlin közvetlen tárgyalások alapján megegyeznének.

Ennek tulajdonítható az, hogy Lengyelország és Németország között a viszony némi enyhüléséről lehet beszámolni. Ugyancsak az említett lap közli, hogy Danzig népszövetségi főmegbízottja, Burckhardt tanár is ilyen irányban fejt ki közvetítő tevékenységet.

HATÁRINCIDENSEK

(VARSÓ.) (Rador.) A cseh-morva protektorátus és Lengyelország határán

két határcsúcs történt. A lengyel határvédő osztagok jelentése szerint ugyanis a német határvédelmi csoportok két helyen megkísérelték, hogy a határt jelző cölöpöket, mintegy 300 méter mélységben lengyel területre tűzzék ki. A lengyel határvédő osztagok a cölöpöket, miután azt a németek az említett helyre elhelyezték, újra kiásták és visszavitték eredeti helyükre. Összetűzésre nem került sor.

KINDELAN TÁBORNOK A DUCENÁL

(RÓMA.) (Rador.) Mussolini miniszterelnök tegnap kihallgatáson fogadta Kindelan tábornokot, a Rómában időző spanyol katonai küldöttség vezetőjét és vele hosszabb megbeszélést folytatott. A megbeszélésen jelen volt olasz részről Valle tábornok légi vezérkari főnök is.

A SZENTSZÉK AKCIÓJA

(VARSÓ.) A lengyel fővárosban nagy feltűnést keltett az, hogy a pápai nuncius tegnap khallgatást kért és kapott Moszkva államfőtől, akivel mintegy háromnegyedórás megbeszélést folytatott. Beavatott körök véleménye szerint a nuncius a Szentatya óhaját terjesztette elő, hogy a Németország és Lengyelország között felmerült vita közvetlen tárgyalások útján, barátságos alapon nyerjen elintézés. Az is feltűnő volt, hogy Moltke varsói német nagykövét felkereste a lengyel külügyi hivatal, holott már több, mint két hónapja nem folytatott megbeszélést a lengyel politikusokkal. Mindezekből arra következtetnek, hogy Berlin és Varsó között rövid időn belül megbeszélések indulnak meg.

CHAMBERLAIN KÖNYVET ÍRT

(LONDON.) Chamberlain könyvet írt, amelyben két év óta elmondott fontosabb beszédeit gyűjtötte össze. Könyvének címe: „Harc a békéért”. Bevezetőjében elmondja, hogy Anglia sohasem nyugodna bele abba, hogy bármelyik állam erőszakkal uralma alá kényszerítsen más államokat. Nem kell azonban ezt az állásfoglalását úgy tekinteni, mintha Anglia megtagadná a részvételét a vitás kérdések elintézésére vonatkozó barátságos értekezletektől. Elismeri, hogy az elmúlt 20 év alatt sok tekintetben kisebb-nagyobb hibák és mulasztások történtek, amelyeket nagyobb bölcseséggel és megfontoltsággal el lehetett és el kellett volna kerülni.

HITLER RÉSZVÉTTÁVIRATA LEBRUNHOZ

(BERLIN.) A Phenix buvárnaszád pusztulása alkalmával Hitler vezér- és kancellár a sajátmaga és a német névben meglehangú részvétlávratot küldött Lebrun francia államfőnek.

EQUADOR BETILTOTT MIN- DENNEMÜ BEVÁNDORLÁST

(WASHINGTON.) Az equadori kormány hivatalos rendeletet adott ki, amellyel június 16-tól kezdődőleg Ecuador köztársaság területére mindenmennyű bevándorlást betiltott. A kormányrendelet azonnal életbe is lépett.

BETILTOTTÁK A NYILASKE- RESZTESEK LAPJÁT

(BUDAPEST.) (Rador.) A belügyminiszter 15 napra betiltotta a Pesti Ujság című lapot, a szélső jobboldali nyilas-eresztes párt hivatalos lapját.

A PALESZTINAI HELYZET

(JERUZSÁLEM.) Dill tábornok, a szentföldi katonai erők főparancsnoka, megerősítette a hadbírósnak egy fiatal leány ellen hozott életfogytiglani fegyházi ítéletét, ami zsidó körökben óriási felháborodást keltett. A leány állítólag résztvett a legutóbbi bombamerényletekben. Ugyancsak Jeruzsálemből közlik, hogy a községi választásokat októberre tűzték ki. Az arabok és a zsidók között a zellentétek a választások hírére újra kiéleződtek. A zsidó tanácsstagok fenyegető leveleket kaptak, amelyekben kijelentik, hogy megölik őket, ha résztvesznek Jeruzsálem ügyeinek intézésében és ha jelöltetik magukat a választásokon. Az arabok ugyanis attól tartanak, hogy a zsidók zsidó főpogármestert fognak megválasztani.

AZ ANGOL GYARMATSZOLGÁLATI FŐNÖKÖK ÉRTEKEZLETE

(SINGAPORE.) (Rador.) Tegnap kezdődött meg az angol indiai és gyarmatszolgálati főnökök értekezlete, amelyen képviseltette magát Franciaország is indokínai katonai küldöttsége által. Az értekezleten az amerikai és a hollandiai gyarmatszolgálati főnökök nem vesznek ugyan részt, de állandó összeköttetésben állanak a gyűlés résztvevőivel. Az értekezlet a távolkeleti helyzettel a tiencsini bonyodalmakkal foglalkozott.

VÁLTOZATLANUL FESZÜLT A TIENC SINI HELYZET

(LONDON.) (Rador.) A brit sajtó értesülései szerint a tiencsini helyzet változatlanul feszült. A japán katonai hatóságok ugyanis teljes szigorral fentartják a blokádot és senkit sem engednek megmozgás nélkül. A megmozdítottak is csak akkor mehetnek be az engedményes területre, ha irataik teljesen rendben vannak. Az élelmiszerhiány ezek miatt a nehézségek miatt egyre nagyobb lesz. Komolyan tartani is lehet egyes cikkek teljes kifogyásától.

A francia sajtó előző magatartásával ellentétben most már nem annyira tartózkodó, hanem egyre erőteljesebben követeli az angol-francia megtorló intézkedések haladéktalan életbe léptetését. Ezek az intézkedések, amint a Paris Soir írja, egyelőre gazdasági természetűek lennének. A Matin szerint az Egyesült Államok szintén csatlakoznak a brit és francia akcióhoz, amely egyelőre tiltakozó jegyzék elküldésével fog megnyilvánulni. A tengelyállamok lapjai változatlanul nagy figyelmet szentelnek a tiencsini eseményeknek. Az Essener National Zeitung elégtétellel ír a blokádról és megállapítja, hogy Japán helyesen jár el akkor, amikor megvédi jogait. Így idézi Mussolini miniszterelnök nemrégiben tett azon kijelentését, hogy a tengelyállamok és barátaik mindenkor azonnali megtorlással élnek, ha jogaikat bárki is veszélyezteti. A tiencsini zárlat is ilye nvédekezés, de egyben megtorlást tett. Ugyancsak Londonból közlik, hogy Tiencsin közelében egy brit vonalhajó érkezett azzal a céllal, hogy a birt alattvalók életét és vagyonbiztonságát biztosítsa. Továbbá jelentik azt is, hogy a japán katonai hatóságok letartóztatták Erick Mayell brit filmoperatőrt, megmozdították, felvételeit elkobozták, de később filmfelvevőkészülékét visszaadták és szabadlábba helyezték.

JAPÁN ERÉLYES

(TOKIÓ.) (Rador.) A Hochi című lap leszögezi, hogy a japán kormány Tiencsin körüli erélyes magatartását az egész közvélemény helyesli. Az angol részről történő megtorlásokkal való fe nyegedésekkel szemben Japánnak csakis határozott magatartással lehet végetvetni annak, hogy idegen befolyás érvényesülhessen a Csang-Kai-Sek-féle rendszer tekintetében, aminek véget kell szakítani. A lap ezután élesen bírálja Anglia magatartását.

AUSZTRÁLIA TÁMOGATJA ANGLIÁT

(LONDON.) A Daily Telegraph szerint a japán hatóságok a zárlati rendelkezéseket kiterjesztették a Kunangsu és kanton engedményes területekre is. Nagy érdeklődéssel várják, hogy az Ausztráliából utnak indult Deciy és

Lowestoft angol cirkálóknak sikerül-e Tiencsinbe eljutniuk. A két angol cirkáló élelmiszert visz magával Ausztráliából Tiencsinbe a nélkülözö lakosság számára és át akarja törni a japánok blokádját. Ha a japánok ellenállának, ebből további súlyos konfliktusok támadnának.

AMERIKA TARTÓZKODÓ

Londonban egyébként azt írják a lapok, hogy az angol közvéleményben élénk visszatetszést szült Hull amerikai külügyminiszternek az a kijelentése, hogy az Egyesült Államok nem fogják Angliával együtt azonnali fellépésre Japánnal szemben. Angol közgazdasági körökben hangsúlyozzák, hogy a tiencsini zárlat ügyében Angliának azért kell merev és erőyes magatartást tanúsítania, mert a zárlat sikeressége esetén 250 millió font értékű Kinában befektetett angol tőke kerülne a legkomolyabb veszedelembe. Anglia szinte teljes pénzügyi befolyása a legteljesebb veszélybe került most Kinában.

TOKIÓ MAKACS

(TOKIÓ.) A japán hatóságok közlése

szerint a peipingi ideiglenes japánbarát kormány azon az állásponton van, hogy

Kinában az összes koncessziós területeket meg kell szüntetni, a sanghaji engedményes területeket is beleértve.

Az északkinai japánbarát kormány fel fogása szerint Anglia távolkeleti tekintélye mérhetetlen csapást fog szenvedni a tiencsini zárlat révén.

Sanghailban egyébként igen súlyos természetű összetűzés volt az angolok és a japánok között.

Az angol koncessziós terület határán a talaói rendőrszobát az angolok lezárták és lepecsételve elhagyták. Kevéssel később japán csapatok jelentek meg, amelyek a pecsétet feltörték és behatoltak az épületbe. Majd, amikor a japánok távoztak, angol katonai osztagok újból megismételték helység lezárását és lepecsételését és most érdeklődéssel várják, hogy a japán csapatok mikor fognak újból az angol koncessziós terület határán megjelenni.

Rendkívül elmérgesedett a tiencsini helyzet

(PARIS.) A tiencsini helyzet újabb fordulatát és elmérgesedését a francia közvéleményben élénk nyugtalanságot okoz. Ezt a nyugtalanságot növeli az a tény, hogy a tokiói kormány tegnapi tanácskozásain magáévá tette a tiencsini koncessziós területekre nézve elrendelt japán blokádot és véglegesen visszautasította az angol-japán vegyes bizottság létesítésére vonatkozó brit javaslatot. Ezáltal a tiencsini incidens helyi jellegűségéből általános távolkeleti problémává nőtt.

A japán követelések a következők: 1. Az angol-japán rendőrség közösen tisztítsa meg a nemzetközi koncessziós területeket és vegye át a rendfentartás munkáját. 2. Az angol és japán hatóságok együttesen járjanak el az összes kétes elemek ellen. 3. Az északkinai kormány adhasson utasításokat arra nézve, hogy az engedményes területeken is szigorú japán rendszabályok lépjenek életbe. 4. Az angol engedményes területeken levő összes kínai bankok szolgáltatassák ki minden pénzkészletüket.

Az idő mindenben igazolta az újságírói

Miért nincs két éve földgáz Kolozsváron?

A város semmiféle illetéket nem szedhet a földgáz után

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Közel két éve, hogy az akkori kolozsvári városi tanács és a Sonametan földgáz részvénytársaság között a gáz Kolozsvár város területére való bevezetésére irányuló tárgyalásai megszakadtak. Hosszu hónapokig folytak a tanácskozások, míg végül már egy szerződés-tervezet is eljutottak, amelynek egyetlen akadályozó pontja az volt, hogy a város nem akart lemondani arról az eset leg később valamikor bekövetkező eshetőségről, hogy a földgázfogyasztás köbméterenkénti ára után valamilyen illetéket szedhessen.

A „Jóestét” a tárgyalásokat élénken figyelte és mindkét tárgyaló fél egyéni véleményét meghallgatta. A dolgok állása akkor az volt, hogy a Sonametan hajlandónak mutatkozott a földgáz városunkba bevezetni mi helyt a város eltekint ettől a jövőbeni, de nagyon kérdéses illeték kiróvásától. Már akkor láttuk, hogy ez az egyébként reménytelen, de mégis hasznát hozónak látszó feltétel fel fogja borítani az egész megegyezést.

Számos cikkben felhívtuk tehát az akkori városi tanácsot és annak vezetőjének figyelmét, hogy, ha emiatt a vitás pont miatt a szerződés nem jön létre,

ugy Kolozsvár városa hosszú évek re kiesik abból a programból, amelyet a Sonametan a maga számára alkotott

az északkinai kormánynak.

Beavatottak úgy tudják, hogy Anglia ezeket a feltételeket teljesen elfogadhatatlannak tartja elvi okokból. Mert ha a tiencsini engedményes területekre vonatkozólag meghajolna a japán követelések előtt, az összes kínai engedményes területeken ezzel tekintélynek súlyos rovására menő elvi jellegű precedenst teremtené a japánok előnyére.

OLASZELLENEK AKCIÓ FRANCIAORSZÁGBAN

(RÓMA.) (Rador.) A Stefani jelentése szerint Franciaország és Olaszország között újabb ellentétek támadtak. A Franciaországban lakó és dolgozó olaszokat eszerint egyes helyeken molesztálják, egyes intézmények és hatóságok, illetve politikai pártok és őket elnemzetleníteni igyekeznek. A Giornale d'Italia szerint ez az akció körülbelül 900 ezer franciaországi olasz ellen irányul, akiket szerelnének naturalizálni és így feljavítani Franciaország népességi adatait.

és amelyben akkor komolyan szó volt Kolozsvár földgázal való ellátásáról. A tanács azonban úgy látta, hogy enélkül a feltétel nélkül nem írhatja alá a szerződést, bár ahhoz a város területén elfogyasztott gázmennyiség árából redovenda alakjában bizonyos haszonrészesedést biztosított volna.

Sajnos az idő álláspontunkat igazolta. Szinte két év telt el azóta és im most nemcsak, hogy még mindig egyetlen lépéssel sem ment előre ez a kérdés, de ma már a helyzet a városra nézve sokkal hátrányosabb.

A közelmúltban ugyanis megjelent egy királyi rendelet törvény, amely szerint azok a városok, amelyekbe a földgázát bevezetik, a földgáz után semmi néven nevezendő illetéket nem szedhetnek. A Sonametan tehát ma abban a kellemes helyzetben van, hogy törvényvédi a városokkal szemben, úgy annyira, hogy a városok most már semmiféle hasznát nem remélhetnek a földgázból.

Mit mond a polgármester?

Megkérdeztük dr. Bornemisa polgármestert ebben az ügyben, aki igazolta ezt a felfogásunkat és megerősítette állításukat, amely szerint a város ezután semmilyen illetéket nem kérhet a gáztársaságtól.

A fentemlített királyi rendelet törvény intézkedik a földgáz bevezetéséről s többek között felemlíti Kolozsvár vá

rosát is, mint ahová a régi magyar földgáz-szerződés alapján a gáztársaság köteles a földgázát bevezetni. A rendelet törvény általános intézkedései leszögezik, hogy későbbi rendelkezés fog majd intézkedni afelől, hogy például Kolozsvár földgázellátására a sármási földgázmezők mely kutjaiból kell a gázt városunkba vezetni.

Ugyanezen rendelet törvény felöleli és változtatlanul átveszi a földgáz árának szabályozását is és meghagyja a régi magyar állam és az akkori Földgáz társaság között létrejött megállapodás azon pontját, mely szerint a földgáz köbméterenkénti ára mindenkor a közszen tőzsdei árához viszonyodik. A régi szerződés pontosan megírja, hogy a lépzigi tőzsdén jegyzendő közszen ára az irányadó és ezt viszonyítani lehet a pet rozsényi közszen jegyzési árához.

Két év után tehát a jelenlegi polgármester ismét fel akarja venni a tárgyalások fonalát. Nem tudni azonban, hogy a Földgáz-társaság, mely azóta megismosodva és az állami gáztársasággal egybeolvadva egy ebizonyos állami védelmet élvez, milyen feltételeket fog most elfoglalni a meginduló tárgyalásokon.

Keserű elégtételül szolgál az eltelt két év, amely álláspontunkat mindenben igazolta. A város pedig egy jövődelmi forrással valószínűleg szegényebb lesz.

Dr. Pap Tibor.

Jestedzés

SPARTA-FERENC VÁROS 3:2 (1:2). Budapestről jelentik: Az Üllői-úti pályán 7000 néző előtt szombaton játszották le az idei első Középeurópai Kupa-mérkőzést, amelyen nagy meglepetésre a határozatlanul játszó ferencvárosiak vereségével végződött. Az első gólt a Ferencváros érte el Lázár révén a 26. percben. Néhány perc múlva Kisely újabb gólt rugott. A Ferencváros ezután lefekezett, a Sparta mindjában felülkerekedett és ennek során a 42. percben Ludl szépített a félidő eredményén. A második félidőben a prágai csapat fokozta a zírámot. A 12. percben Riha lefutotta a védelmet és egyenlített, a 25. percben pedig Nejedly cselezte ki a ferencvárosi védőket és berugta a győztes gólt. Az utolsó negyedórán a Ferencváros nagy igyekezettel támadott, de egyenlítése nem sikerült.

Nem vesznek részt a csehek a Középeurópai Kupában? Bukarestből jelentik: A román labdarúgószövetség prágai távirat alapján azt az értesítést szerezte, hogy a német sportfőhatóság tilalmi rendelkezése folytán, a cseh csapatok visszaléptek a Középeurópai Kupa küzdelmekből. A vasárnapi kitűzött Slavia-Beogradsky mérkőzést, amelynek vezetésére a román válogatott kérést fel, már nem is játszákl le. A csehek váratlan elhatározása óriási meglepetést keltett sportkörökben. A Középeurópai Kupa-bizottság is dilemma előtt áll, mert a csehek visszalépése a kitűzött kupaműsort teljesen felborította. Bukarestben úgy tudják, hogy a helyzetet úgy hidalják át, hogy a KK-küzdelmeibe még egy román és egy jugoszláv csapatot vonnak be.

Mégsem lépnek vissza a csehek a KK-ból. Budapestről jelentik: A német sportfőhatóságnak a protektorátus területére elrendelt sporttilalma miatt a Prágába kitűzött KK-mérkőzéseke semleges pályán fogják lejátszani.

Sportháboru tört ki Anglia és Spanyolország között. Madridból jelentik: A spanyol labdarúgószövetség ülésén lemondták a szeptemberre tervezett spanyol-angol mérkőzést. A spanyolok elhatározását politikai okokkal hozzák összefüggésbe.

Szürketaxi-Bocskai 3:1. Szombaton folyt le a két csapat bajnoki mérkőzése, amelyet a taxisok megérdemelten nyertek meg.

Meghalt a gulyáságyu feltalálója. Berlinből jelentik: Otto Magirus gyáros, a gulyáságyu feltalálója 82 éves korában Ulmban meghalt.

Uj számvevő-bírósi tanácsos. Bukarestből jelenti a Rador: Királyi törvényrendelettel Craioveanu Edvin hadosztálytábornokot kinevezték a számvevősi bírósághoz, állami vezérlelőrnök, tanácsosi ranggal

Apróhirdetések

APRÓHÍRDETÉSI ÁRAINK a vasárnap reggel megjelenő lapunkban szavanként 2 lej, vastagabb betűkkel 4 lej, legkisebb hirdetés 20 lej. Jelleg és cím nélküli hirdetések kezelési díja 10 lej.

VILLANYONDOLALÁS, hullámos, minden kellemetlen érzéstől mentesítve, 8 havi garancia, 150 lejtől. Nizza hölgyfodrászat, Cal. Reg. Ferdinand 30. (8748)

ADÁS-VÉTEL

INGYEN

szedjük fel (első esetben) nálunk vett hársnyát villanyzsemmel géppel. „Star” C. M. Foch 1 és Memorandumul 8. (T2332)

HÁROM selyem pinciköttyű olcsón eladó. Cím a kiadóban. (9126)

ÁLLÁST KERES

AUTORIZÁLT könyvelő, volt tényleges tiszt, családosa, perfekt román, magyar, német nyelvtudással nagy gyakorlatlalt, speciális adóügyi szakértő július elsőjére könyvelői, gondnoki vagy más bizalmi állást keres. Kivánatra ingatlan garanciát is ad. Cím: Cal. Maflor 145. (8812)

ÁLLÁST KAPHAT

PERFEKT onkológus és manikűröző azonnali belépésre keresek. Vád. Károlyi Róza, Fágáras, Str. Regalá 1. (VT2346)

TANULÓ felvételtük motorkerékpár javító műhelybe. Zilahy, C. Reg. Carol II. 59. szám. (9297)

KERESÜNK 4 pénzbeszedő és elárúító ügynököket. Csak komoly személyek jelentkezzenek június 19 és 20-án a Singer varrógép lerakatban, Str. Memorandumul 20. (9203)

PERFEKT mindenek szakácsnő kisebb családhoz jó bizonyítványokkal kerestetik. Cím: Str. Cipariu 1-a I. emelet jobb. (9294)

KÜLÖNFÉLÉK

FRANCIA, román fordítás, levelezést és a legújabb módszerekkel (Berlitz, Duden, Schidloff) magánórákat, beszélgetést és vizsgára való előkészítést vállal pedagógiai gyakorlattal rendelkező diplomás tanár. Cím a kiadóban. (T1775)

KÖNYVELESI TANFOLYAM Falk Dezsőnél. Călea Regele Ferdinand No. 34. (8456)

NEMET nyelvet bírási sikerrel, akadémiail és egyetemi anyagot is tanít Székelyné, Str. Iuliu Maniu 4, II. emelet, ajtó 3. (8454)

KIADÓ LAKÁS

KIADÓ 2 szoba, konyha, speiz július hó 15-ére. Str. Moldovei 15. Állomáshoz közel. (9110)

Rádió

HÉTFO, június 19.

Bucuresti. 7: Reggeli műsor. 12: Lemezek. 13: Hírek, időjelzés, időjárásjelentés, kulturális és sport hírek, vízállásjelentés. 13,05: Critea zenekar. 13,35: Hírek. 14,10: Hírek. 15,10: Alkalmi csevegés. 19: Felolvasás. 19,17: Lemezek. 20: Felolvasás. — 20,15: Táncczene. 21,15: A Mircea társaság ünnepi hangversenye. Szünetben hírek. 23: Hírek. 23,15: Szórakoztató lemezek.

Budapest I. 7,45: Torna, hanglemezek, éttrend. 11: Hírek. 11,20: Felolvasások. — 13,10: Ének zongorakísérettel. 13,40: Hírek. 14,30: Cigányzene. 15,30: Hírek. 17,15: Diák félóra. 17,45: Hírek. 18,10: Szalonötös. — 18,55: Előadás. 19,15: Hanglemez. 19,50: Vita előadás. 20,15: Hírek. 20,25: Népdalok. 21,25: Zenekar. 22,40: Hírek. 23: Liszt-hangverseny. 24: Táncclemezek. 1,05: Hírek.

— Átmenetileg országsszerte beszüntetik az ingatlan parcellázások engedélyezését, Bucurestiből jelentik: Átmenetileg az egész országban beszüntetik az ingatlan parcellázások engedélyezését. A tervek szerint újból megállapítják a parcellák legkisebb kiterjedését és amíg nincs a városokban megfelelő városrendezési terv, nem engedélyeznek újabb parcellázásokat.

(WASHINGTON.) Az 1938 évi nemzeti bevételek az előző évhez viszonyítva 6 és fél milliárd dollárral estek.

(BUDAPEST.) Gleise Horstenau a wieni magyar-német társaság elnöke Budapestre érkezett.

Tizenöt százalékos fizetésjavítást kérnek a kolozsvári dohánygyár munkásai

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Az elmúlt évi december 20-án Szamosztartomány fémipari munkásai céhének vezetősége arra kérte a helyi dohánygyár vezetőségét, hogy tekintettel az állandóan növekvő drágaságra 15 százalékos fizetésjavítást adjon a céhhez tartozó 52 dohánygyári munkásnak. A gyár igazgatója a drágasági pótlék helyett azt az ajánlatot tette, hogy az 52 dohánygyári munkás közül 30-at előléptet. A munká-

sok és a céh vezetősége ezt az ajánlatot nem fogadták el. A céh vezetősége most megismételte a dohánygyár igazgatójánál a munkások fizetésjavítási kérését, illetve igényét. A gyár vezetősége ismételtlen visszautasította a kérést, most a dohánygyári munkások bejelentették a bérviszályt a kolozsvári munkügyi vezérfelügyelőségnek, mely a napokban kezdi meg a békéltető tárgyalásokat.

Megölték a juhászpásztort a csendőrök elől menekülő gonosztevők

(BUCURESTI.) A szombatra virradó éjszaka az I. G. Duca község közelében járatszolgálatot teljesítő colentinai csendőrök arra lettek figyelmesek, hogy két ismeretlen egyén batyukba kötött ingásokkal a hátukon menekülni igyekszik előlük. A csendőrök gyors ütemben közeledtek a két ismeretlen egyén felé, amire ezek futásnak eredtek és a hátukon levő batyukat eldobták. A csendőrök megállásra szólították fel a menekülőket, akik erre még gyorsabb iramban kezdtek szaladni az Andromache erdőség közelében levő pásztorkunyhók felé, hogy egyszerűt nyerjenek az üldöző csendőrök elől. A csendőrök a kíséretükben levő rendőrkutyákkal a menekülőket nyomom követték. A két ismeretlen bemenekült a pásztorkunyhóba. A lármára álmukból felzavart pásztorkutya akarták fogni a két férfit. Ezek a pásztorkutya támadtak. Elkeseredett küzdelem keletkezett, amelynek során a két ismeretlen megölte Jonita Floreat, az egyik juhászpásztort, a másikat pedig súlyosan megsebesítette. A pásztort megölése, illetve megsebesítése után a két ismeretlen férfinek sikerült az éjszákosságuk leple alatt elmenekülnie. A csendőrök azt hiszik, hogy a most már gyilkossággal is terhelt az Andromache erdőben rejtőzött kötek el. Dinulescu csendőrnagy, a csendőrlégi parancsnok, Tasca csendőrmester segítségével és nagyszámu csendőrrel körülfárta az erdőséget és egész nap folytatta a nyomozást a két ismeretlen egyén kézrekerítése érdekében, de eddig eredménytelenül. Ennek ellenére biztosra veszik, hogy rövidesen kézrekerítik a veszedelmes gonosztevőket és sikerül egész bünelajstromukat összeállítani.

A Társadalmi Szolgálat nagy tevékenységet fejtett ki Szamosztartományban

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A Szamos megye Társadalmi Szolgálatát dr. Iuliu Hatieganu elnökletével a tartományi helytartóság épületében nagyfontosságú megbeszélést tartott, amelyen többek között megjelentek Tataru Coriolan királyi helytartó, C. Vasilescu tábornok, Hodor tartományi vezértitkár és más társadalmi előkelőségek. Dr. Hatieganu elnöki megnyitóját után dr. Ioan Moga, a Társadalmi Szolgálat Szamosztartományi felügyelője tartott beszámolót ennek a munkaágnak tevékenységéről és kereteinek megszervezéséről. Ezideig a tartományban mintegy 400 kulturális otthon létesítettek, köztük 70-et saját épületben. Az erre a célra szolgáló költségvetési körülből 2 és fél millió lej, amelynek segítségével a községek népjóléti és lelki színvonalát igyekeznek emelni, továbbá különféle közmunkákat végeznek és speciális kérdéseket igyekeznek megoldani. A beszámolóhoz dr. Joe Gherman, Gorun lelkész, D. Martinovici, Zeicu erdészeti felügyelő, Negruțiu mezőgazdasági felügyelő, Cristea Vasilescu tábornok, Gh. Sofronie egyetemi tanár, Chirila munkügyi és Mazuchi kereskedelmi felügyelők szölköztak hozzá, különféle hasznos javaslatokat terjeszt-

ve elő. Majd dr. Hatieganu professzor foglalta össze az értekezlet eredményeit, hangsúlyozva, hogy a Társadalmi Szolgálat programját rövid időben belül végleges formába öntik.

Majd meghívta a megjelenteket az 1939-40 évi tevékenység avató ünnepélyére, amely vasárnap fog lefolyni. Délelőtt 11 órakor a tartományi helytartóság dísztermében ünnepi ülés lesz, amikor dr. Tataru királyi helytartó után Nicolae Colan és dr. Iuliu Hossu püspökök, dr. Ioan Moga tartományi felügyelő és dr. Iuliu Hatieganu, a tartomány Társadalmi Szolgálatának igazgatója fognak felszólalni. Délután 3 órakor lesz a mócsi járási központban a kulturális otthon felavatása a következő programmal: A vendégek fogadása, az otthon felszentelése, az ortodox és gör. kath. egyházak lelkészeinek beszéde, dr. Emil Muresanu tanácsos beszámolója, dr. Tataru királyi helytartó, Manole Encescu ezredes, Kolozsmegye prefektusa és dr. Iuliu Hatieganu beszédei. Az előkelőségek gépkocsin vagy autóbuszokon mennek ki Kolozsvárról Mócsra, ahol a délutáni avatóünnepségek után este gazdag műsorú sport és művészestély lesz, amelyet tánc követ.

Orvosolják a magyar erdő- és közbirtokosságok erdészeti sérelmeit

(BUCURESTI.) A parlamenti magyar csoport tagjának Cornateanu földművelésügyi miniszterrel történt megállapodás alapján dr. Szász Pál szenátor, dr. Filó Ferenc, Teleki Ádám, dr. Kovács Károly és Orosz Károly képviselők a földművelésügyi minisztériumban hosszas és részletes megbeszélést folytattak a kormány erdészeti szakértőivel, illetve azokkal, akik a romániai új erdészeti törvényt előkészítették. A minisztérium részéről Grozescu és Nedelcovici vezérfelügyelők, Prigorianu bucegi tartomány erdészeti vezérfelügyelője, Caraminu temestartományi vezérfelügyelő és Zeicu Ioan, szamosztartományi erdészeti főtanácsos vettek részt az értekezleten.

A magyar képviselők részletesen megvitatták a szakértőkkel a magyar erdő közbirtokosságok nagy horderejű kérdését. A tárgyalások során elvi megállapodás jött létre a magyar érdekeltek jogos kívánságának teljesítése érdekében. A törvényt előkészítő bizottság, illetve Cornateanu miniszter biztosította a magyar képviselőket arról, hogy mielőtt a törvényjavaslatot beterjesztik a parlamentbe, a végleges szöveget átadják a magyar parlamenti csoportnak, további hozzászólások végett. Ha az elvi megállapodás a végleges törvényszövegben is ki fejezésre jut, a magyar erdő- és közbirtokosságok egyik legrégibb és fáj-

dalmasabb sérelme nyert orvoslást. A parlamenti magyar csoport tagjai élnék figyelemmel kísérik a kérdés további alakulását.

A bukovinai, brassó- és szörény megyei román közbirtokossági vezetők, illetve képviselők, amikor tudomást szereztek a parlamenti magyar csoportnak az erdészeti kérdéssel kapcsolatos elgondolásaihoz, ők is csatlakoztak a küldöttséghez. A bukaresti tárgyalások eredményeképpen az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyet megtekette a szükséges intézkedéseket és a különböző vidékekre kiküldte azokat az iratokat, amelyekkel fel kell tüntetni az erdő és közbirtokosságok részéről eladásra kerülő famennyiség adatait.

Reuter jelenti:

(LONDON.) Essex grófságban a tartós esőzés folytán több helyen árvízveszély fenyeget. A hadügyminisztérium a gátak megerősítésére utász-csapatokat vezényelt.

(LONDON.) A Tottenham Court Roadon felrobbantották az egyik postahivatal rak-tárhelyiségét. Az anyagi kár nagy, emberéletben viszont nem esett kár.

(SZÓFIA.) A bolgár kormány hivatalosan cáfolja azt a hírt, hogy Kioszeivanoff miniszterelnök, idei nyári pihenőjét Görögországban fogja eltölteni.

(LE HAVRE.) Egy francia katonai repülőgép közvetlen a kikötő közelében a vízbe zuhant. A gép elsüllyedt, benne ülő azonban sikerült megmenteni.

(BERLIN.) A német fővárosban idős olasz művelődési bizottság tagjai tegnap a főpolgármester vendégei voltak.

(BELFAST.) A hatóságok nagyobb arányú puccstervnek jöttek a nyomára, amelynek célja Északírországnak az Ir Szabadállammal való forradalmi egyesítése volt. 17 embert, köztük 4 diákányt is letartóztattak.

(KINGTOWN.) A brit hatóságok két kommitern ügynököt utasítottak ki Jamaika területéről. Az utóbbi időkben fellépő zavargásokat állítólag ők készítették elő.

(HAVANNA.) Cuba déli partvidékén heves forgószél tombolt, amely óriási károkat okozott. A jelentések 12 halálos áldozatról adnak hírt.

(RIO DE JANEIRO.) A Tapejós felső folyása mentén mintegy 150 kilométer szélességben heves földrengést észleltek.

(ZÜRICH.) A Züricher Bank und Sparkassen A. G. egyik fiókjában ismeretlen tettesek falbontással behatoltak és 278.000 svájci frankot zsákmányoltak.

(BELGRÁD.) Korosecet, a jugoszláv szenátus elnökét 322 szlovén község választotta diszpolgárává az utolsó képviselőválasztások óta.

(WASHINGTON.) Az amerikai Kormány 220 ezer köbméter hélium kivitelét engedélyezte Lengyelország számára.

(HONGKONG.) A német „Nordwester” yacht egy hirtelen fellépő forgószél következtében felborult csolnak legénységét, 17 embert saját veszélyeztetése árán is megmentett.

(LONDON.) Az angol kormány kereskedelmi tárgyalásokra hívta meg a jugoszláv kereskedelmi minisztert.

(BELGRÁD.) E hó végén kereskedelmi tárgyalások indulnak meg Jugoszlávia és Lengyelország között.

(LOEBEN.) A hatóságok letartóztattak két fiatal diákot, akikről kiderült, hogy eddig 11 autót loptak el és értékesítettek egy organdánál.

— Juliusban lesznek a rabbivizsgák. Bukarestből jelentik: A kultuszminisztérium július 4—6. napjain tartja meg a rabbivizsgákat. A vizsgára legálább 4 középiskolai végzettséggel rendelkező, megfelelő vallási képzésű egyének jelentkezhetnek. A vizsgáztató bizottság tagjai a következők: Elnök Pacliseanu, St. Pop (román nyelv), Nie merower főrabbi és Anton Popea titkár.

— Jul. 10-én lesznek az új vasúti mérnöki felvételek. Bukarestből közlik. A CFR vezérigazgatósága július 10-ére pályázatot hirdetett számos megürült vasúti mérnöki és helyettes mérnöki állásra.

— A bukaresti opera új igazgatója. Nona Otescunak, a román opera lemondott igazgatójának helyébe, a Rador távirati iroda szerint, a kultuszminiszter George Gheorghescut nevezte ki.

Dramai részletek a tömeggyilkos Weidmann kivégzéséről

(VERSAILLES.) Weidman kivégzésén csak kevesen vehettek részt, mert a hatóságok csak kisszámú nézőközönséget nem engedtek a rendőrséggel szigorúan elzárt tere. Jelen volt többek között Leblond asszony, Weidmann egyik áldozatának édesanyja. Weidman, amikor kivették a gilotinhoz csupasz nyakkal, hideg arccal és fölényesen haladt a fogházorok között a vészthely felé. Előtte ment Fontaine lelkész kezében a kereszttel. A megjelentek szinte dermedt némaságban nézték a történetet, amikor a kivégzés megkezdődött. Azután 4 óra 32 perckor a bakó jelentette az ítélet végrehajtását. Ebben a pillanatban az összegyűltekből szinte önkéntelenül borzalmas ordítás tört fel a rémületes cselekmény nyomán. Majd Weidman lefejezett holttestét egy kosárba helyezték, a fejét is melléje tették, majd a holttestet a nagytetemen a kivégzettek számára fenntartott helyére vitték és ott a család által legutóbb vásárolt sírba hantolták el. Moro Giafferi ügyvéd, Weidman egyik védője kijelentette, hogy soha sem látott még halálraítélten olyan bátorságot, mint Weidmanban, aki az utolsó percekben még nevetni is képes volt. Bünei egy szörnyeteg voltak, halála pedig egy valóságos szenté. Hasonlóképpen nyilatkozott Planoy, a másik védő is, aki azt a csodálatos hidegvért emelte ki, amellyel Weidman a kivégzésnél viselkedett.

Természetbeni és pénz-segéllyel szelnek a jözseffalvali tűzkárosultak támogatására

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Jözseffalva a tűzvész áldozatát esett bukovinai magyar község lakosainak felségélyezése érdekében a Magyar Népközség részéről beindított segélyezési mozgalom élénk visszhangra talált az egész országban. A magyar társadalomnak gondoskodnia kell a leégett község magyar lakóinak folyó évi október 15-éig élelem mel való ellátásáról is. Ehhez szükséges házként, illetve családonként és havonként átlagosan egy métermázsá kukorica, havonként tehát összesen 84 métermázsá, október 15-éig 380 métermázsá tengeri. Ennek a mennyiségnek az ára körülbelül 150-160 ezer lej. A lakosság megfelelő élelmezéséről való gondoskodást már megszervezték. Az adományok, a természetbeni és pénzsegélyek öröndetesen szaporodtak. A mai napon a kolozsvári Marianum kereskedelmi liceum 400 lejt juttatott el szerkesztőségünkhöz a jözseffalvai tűzkárosultak javára, a legújabb adományok ezenkívül a következők: Fábán Antal Maroslunka 100 lej, M. G. 200 lej, L. A. 100 lej, Bréver Géza 50 lej, Márton Dénes 100 lej, V. A. 50 lej. Gyűjtésünket természetesen tovább folytatjuk és mindenkit kérünk az akciónkhoz való csatlakozásra, anyagi lehetőségnek megfelelően.

— **FORGALOMKÉPESEK AZ ÜSZESZES 1934. ÉVI KIBOCSÁTÁSU ÉZERLEJESEK.** A Jegybank tudvalegleg ki vonta a forgalomból a 1933. évi kibocsátású (régi klisével készített) ezerlejes bankjegyeket és csak az 1934-ik év óta kibocsátott két típusú (koszorús és koszoru nélküli) ezerlejes bankjegy maradt forgalomban. A Jegybank vezetősége ezért nyomatékosan figyelmeztet mindenkit, hogy az 1934-ik évi kibocsátású újabb ezerlejes bankjegyek, a koszorús és koszoru nélküli egyaránt, változatlanul forgalomképesek.

— **Fellendítik a Prahova-völgy forgalmát.** Bukarestből jelentik: A közlekedési minisztérium nagyszabású tervet dolgozik, amely a Prahova völgyének közlekedési és turista völgyekkel való behálózására vonatkozik. Szó van arról is, hogy Brassó és Galati között a vancei hegyen át utat építenek. Az idevonatkozó tervek előkészítése már meglehetősen előrehaladt.

Nagyszabású fogadóestélyt rendezett Gafencu külügyminiszter Athénben Metaxas görög miniszterelnök tiszteletére

(BUCURESTI.) (Rador.) Junius 20-án a II. Károly királyról elnevezett parkban nagyszabású kiállítás rendezet a Munka és jóakarát szervezet. A kiállításra a fővárosba érkezik Robert Ley, a németországi Munkafront vezetője, akinek érkezését hétfőre várják.

A LENGYEL SAJTÓ ROMA-NIÁRÓL

(VARSO.) (Rador.) A Gazeta Polska című lap nagy cikkekben számol be az új román törvényhozás munkájának megkezdéséről, utalva arra, a nagy erkölcsi hitelre, amelyet az új kormány a választási eredmények alapján élvez. Fényes módon igazolja ezt a sikert az a 170 ezer rekord-szavazat, amelyet Calinescu miniszterelnök, a kormány munkálatainak „motorja” és az összes reformok megvalósítója kapott az országban. A Kurjer Poranny címűben hangsúlyozza, hogy egy új Románia született meg, amely rendkívüli eredményeket ért el. Öfélése II. Károly király irányítása mellett, aki 9 éve vezeti az ország újjászülését és konszolidációjának munkáját és aki körül a hagyományok és tradíciók megőrzésében és az állam fejlesztésében az egész ország népe lelkesen tömörül.

GAFENCU DINERJE

(ATHÉN.) (Rador.) Pénteken este Gafencu külügyminiszter feleségével együtt dinert rendezett Metaxas görög miniszterelnök és felesége tiszteletére, amelyen megjelent a kormány számos tagja, az udvari ház marsallja és felesége, aki udvarhölgy, számos polgári és katonai előkelőség, a görög-román vezető személyiségek, a politikai élet vezetői, a görög-román liga elnöke, Gafencu teljes kísérete és a román nagykövetség összes tagjai. Diner után fogadás következett, amelyen közel 600 személy vett részt, közöttük a diplomáciai testület összes tagjai, a politikai, pénzügyi, intellektuális és társadalmi élet vezető személyiségei, akik a legbarátságosabb légkörben töltötték együtt az időt.

A görög sajtó rendkívül élénken kommentálta Metaxas és Gafencu beszédeit. A „Prota” és „Chronos” című lapok kiemelik a találkozás és a megbeszélések szívélyességét a román-görög megbeszélések harati jellegét és a Balkán-szövetség békemunkáját. A görög sajtó hangjából kitűnik, hogy Gafencu utja az egész görög közvéleményben a legnagyobb rokonszenvet váltotta ki.

Junius 21.-én lesz ítélethirdetés a Macarei-ügyben

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A napokban beszámoltunk arról a törvényes első tanácsa előtt lefolyt tárgyalásról, melynek során Buttinger dr. kolozsvári ügyvédet szakértőként hallgatták ki a Macarie Aurel volt kolozsvári ügyvédjelölt ellen folytatott bűnügyben. A tárgyaláson Buttinger dr. kijelentette, hogy megállapítása szerint Macarie ügyvédjelölt, aki ellen az eljárás közel 10 éve indult meg és 1932. április 4-én nyomtalanul eltűnt és tartózkodási helye ma is ismeretlen, volt főnökét dr. Müller Hermann ügyvédet és klienseit 518 ezer lejtel károsította meg. A legutóbb megtartott tárgyaláson a tör-

vényszék az ítélet kihirdetését junius 21-re tűzte ki, amikor is a közel egy évtizede húzódó ügyben kimondja a bíróság a döntő szót.

Az ügygel kapcsolatosan megjegyezzük, hogy sajnálatos elírás folytán első tudósításunkban dr. Macavei neve szerepelt. Minthogy ez a véletlen elírás félreértésekre adhatott alkalmat, megállapítjuk, hogy az ügyben szereplő és közel tíz éve eltűnt Macarei Aurel ügyvédjelöltnek (stagiar) semmi néven nevezendő köze nem volt és ne mis lehetett a hasonló névhangzású kolozsvári ügyvédekhez, vagy ügyvédjelöltekhez.

Nemzeti gyászt okozott Franciaországban a „Phénix” buvárnaszád pusztulása

(SAIGON.) (Rador.) A „Phénix” tengeralattjáró pusztulásáról még a következő részleteket jelentik: A hajó Bouchard korvettkapitány parancsnoksága alatt állott, akinek segédtsége Baheere, sorhajóhadnagy volt. A buvárnaszád fedélzetén 3 tiszt és 68 tengerész, illetve segéd-személyzet tartózkodott. A szerencsétlen, ság junius 13-án 10 órakor történt, amikor a „Phénix” az Espoir nevű buvárnaszáddal együtt gyakorlatokat végzett Camrah kikötője előtt egy repülőgépcsoporttal egyetemben. A két buvárnaszád elmerült, de a Phénix többé nem emelkedett a víz felszínére. Azonnal megkezdődtek a felkutatási munkálatok Decoux tengerészvezetésevel, de eddig minden eredmény nélkül. A katasztrófa a kikötőtől mintegy 6 tengeri mérföldnyire történt, ahol a víz mintegy száz méter mély. A felkutatást repülőgépek bevonásával teljes erővel folytatják.

Washingtoni híradás szerint az amerikai tengerészeti hivatal felajánlotta Franciaországnak azt a mentőharangot, amelyet a Squalus tengeralattjáró személyzetének megmentésénél használtak. Franciaországban valóságos nemzeti gyászt okozott a „Phénix” pusztulása. Daladier kijelentette, hogy most az egész nemzeti tengerészet gyászban van. A Phénix elsüllyedve eltűnt az annamí vizeken. Tisztek, tengerészek s a hajó műszaki személyzete kötelességteljesítés közben életét adta hazájáért. Ugy pusztultak el, mint hősök. A nemzet őszinte gyászsal osztozik a hajó 71 hősének családjára lesújtott gyászban. De áldozatuk

növeli azokat az eredményeket, amelyek Franciaországot nagyra tették. A kormány a vezérkarhoz és a hajók személyzetéhez a nemzeti utolsó búcsúdvözetét küldi és elrendeli, hogy a gyászmatügyi tengerészet, hadsereg és repülészet öltönn gyászt a haza szolgálatában elesett hősök emlékeztetére.

Újabb párisi jelentés szerint, mint Singapúrban közlik, a Camrah öbölben a tenger felületén nagy olajtócsák verődtek össze. Ebből arra következtetnek, hogy az olaj az elsüllyedt Phénix belsejéből származhatik, amelyet a többszáz méter mélységben a tenger nyomása valahol megrepesztett és így áramlik ki belőle az olaj. Ezen a helyen egész sereg gőzös kutatja a tenger mélyét. A távolkeleti francia haderők parancsnokának vezetésével külön bizottság minden elképzelhető eszközzel igyekszik lehetővé tenni egyrészt a hajó elsüllyedési helyének pontos megállapítását, másrészt pedig, amennyiben ez lehetséges lenne, a vízből való kiemelését.

Az olasz, német, amerikai és az egész világsajtó és közvélemény mély megilletődéssel emlékezik meg a Phénix személyzetének tragikus pusztulásáról és őszinte lélekkel osztozik Franciaország nagy nemzeti gyászában. A világsajtó hangsúlyozza, hogy a Phénix személyzete kötelességteljesítése közben hősi halált halt, ami mindenki részéről a legmélyebb tiszteletet érdemli meg.

Erdemes ügyek a katonai törvényszék előtt

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Özvegy Gyurics Eduárdné nagyváradi asszony fellet itélkezett tegnap a kolozsvári katonai törvényszék. A vád szerint özvegy Gyuricsné 1938. június 31-én Érmihályfalvánál átszökött volna a határon és Magyarországról csak napok múlva tért vissza. Tiltott határátlépés miatt indult meg ellene az eljárás és a vádlott asszony be is ismerte a terhéről vétéséget. Elmondotta, hogy sógora Nyilábrányon állomástanok, aki súlyos beteg volt. A határátlépésre — hogy meglátogassa — engedélyt kért az érmihályfalvi állomástanoktól és Lobonci Emil rendőrkapitánytól. Eszerint engedéllyel ment át és nem tiltott módon. Miután sógorát meglátogatta, visszatért az országba. Dr. Popescu Ilariu védőügyvéd kérte az enyhítő körülmények tekintetbevételét, tekintettel arra, hogy a vádlott jóhiszemű volt, mivel, bár nem rendelkezett szabályszerű határátlépési engedéllyel, de azazal a tudattal lépte át a román-magyar határt, hogy mindenben eleget tett törvény előírásainak. A katonai törvényszék az enyhítő körülmények tekintetbevételével 1000 lej pénzbüntetésre ítélte Gyuricsné.

Ugyancsak tegnap került a katonai törvényszék elé Kincses István 1932. korosztálybeli katona ügye. Kincsest azal vádolta a katonai ügyesség, hogy nem tett eleget a behívási parancsoknak és 1934. április 12-én nem vonult be rendes katonai szolgálatára, 1938. július 22-én fogta el azután a szatmári rendőrség és csak ekkor kezdte meg kötelező katonai szolgálatát. A védelem részéről Popescu ügyvéd-kapitány kifejtette, hogy Kincses Istvánt 1931 és 1932-ben a sorozás alkalmával elégtelen magassága miatt felmentették a katonai szolgálat alól. A vádlott ugyan is csak 148 centiméter magasságú volt 1933-ban azonban a felülvizsgálat alkalmával katonai szolgálatra mégis alkalmasnak találták és besorozták. A községi jegyzőségen viszont azt a feleletet kapta, hogy továbbra is felmentett maradt és még 12 évig kell fizetnie a katona-adót. Kincses erre elköltözött szülőfalujából és Szatmárra ment munkát vállalni, a behívót pedig, amelyet 1934. tavaszán küldtek ki, nem kapta meg. 1938-ban így a legnagyobb meglepetésére tartóztatták le, mint katona szökevény, mert fogalma sem volt arról, hogy katonai szolgálatra kötelezett. A katonai törvényszék ezek után Kincsest felmentette a vád és annak következményei alól.

— **A. C. CUZA A KORONATANÁCS TAGJA LETT.** Bukarestből jelentik a Rador, hogy a „Monitorul Oficial” szombati száma királyi törvényrendeletet közöl, amelynek értelmében A. C. Cuza professzort Öfélése II. Károly király kinevezte a koronatanács tagjává.

— **Nagy vasértelepeket fedeztek fel Ceylonban.** Ceylon szigetén hatalmas vasértelepeket fedeztek fel, amelyek többmillió tonna vasércet tartalmaznak.

— **Emelkedik a nők létszáma a német ipar keretében.** A „Wirtschaft und Statistik” című folyóirat szerint az utóbbi időben a nők száma az ipari élet keretei között jelentősen emelkedett. Amíg 1938-ban ezek száma körülbelül kétfélmilliót tett ki, most számuk több, mint 25 százalékkal emelkedett.

— **Hatalmas beruházások a német mezőgazdaságban.** Mint Berlinből jelentik, a német mezőgazdasági termelésben az utolsó 10 év alatt, körülbelül 22 milliárd márka értékben eszközöltek különféle beruházásokat. Ezek egyfelől a talaj megfelelő termelési feljavítását célozták, másfelől pedig a mezőgazdasági gépek és eszközök minél üzemszerűbbé és hasznosabbá tételét. Ugyanakkor jelentik, hogy Németországban az utóbbi időben sorozatosan hatalmas terményraktárakat építettek, amelyek évekre szóló óriási terménykészletek beraktározási céljait szolgálják.

Nyomatott a MAYER könyvnyomda körforgóján.

SERV. CENZ. C. VI. VI. A. — BUN DE IMPRIMAT

Az Országőr-mozgáalom sikere Erdélyben

(BUCURESTI.) Felemlítésre méltó tünet, hogy az Országőrszervezet eszméje Erdélyben rendkívül gyorsan népszerűvé vált és az új nemzeti testnevelési szellem eredményeként Erdélyben sorozatosan létesültek a különböző Országőr-szervezetek. Ez a jelenség azt bizonyítja, hogy mennyire helyes, szükséges és várvavárt volt az az útjás, amelyet II. Károly király Öfelsége valószínűleg az erdélyi fiatalság új utakon való elindítása érdekében. Erdélyben már régóta új életformák után vágyott, mert az eddig alkalmazott módszerek kevés gyakorlati eredménnyel jártak és az új román fiatalság kialakulása nem volt tökéletes, mert hiányzott lelkiületéből az iskolákban elsajátított ismeretek mellett a lelkiismeret erkölcsi érzése, amely pedig nélkülözhetetlen alkatrésze az egyénnek és a közületnek is. Szükséges volt tehát, hogy az Országőr-szervezet az erdélyi fiatalság részére új rendszert és új szellemet hasznosítson meg, új nevelési szervezeteket, amelyek lehetővé teszik a lelki értékek teljes érvényesülését.

Az az eredmény, amelyet ez a szervezet igen rövid idő alatt elért, nemcsak dicséretre, de egyenesen bámulatra méltó. Azok a lelki hiányosságok, amelyek a testnevelés terén a multban mutatkoztak, teljességgel eltűntek és az egyén lelki egyensúlyát összhangzathozta az Országőr-szervezet magas szintű doktrínája és az új szellemnek az a csodálatos alkalmazási módja, amely az Országőr-szervezetek különböző parancsnokainak tevékenységét dicséretes módon jellemzi. Az iskola, most már nemcsak eszköz, hanem a lelki alapot létesítő intézmény, mert az Országőr-szervezeteken keresztül új embereket nevel, új szellemmel, új fegyelemmel, amely fegyelem az összesség érdekében rendeli alá az egész szempontokat, nem mint eddig, amikor az iskola csak az egyéniség kialakítására fektette a fókuszot.

De az Országőr-szervezet munkájával az erdélyi fiatalság megszilárdította lelkiében a népi együvértartozás szellemét és érzését is. Ez ma már valóságos hitté szilárdult. Hit abban, hogy a becsület munkával fejlődés és megbecsülés érhető el, hit abban, hogy csak az számíthat közmegebecsülésre, aki az összességért, a közérdek javára dolgozik. Hit abban, hogy az állam és a társadalom csak az etikai érzés és a fegyelem, — amelyet az Országőr-szervezet ültet el a lelkekben — általánossá válik. Az Országőr-szervezet ezt a hitet és érzést szilárdította meg az erdélyi fiatalság lelkében.

És örömmel lehet megállapítani azt is, hogy az iskolákban meghonosodott új szellem, nemcsak a nevelésben, hanem társadalmi téren is megnyilatkozott. A tanuló és a tanár közötti viszony ma már lényegesen más, mint a multban, sokkal őszintébb, sokkal mélyebb és közvetlenebb a lelki kapcsolat. A tanító állandóan együtt él iskolája növendékeivel és így erkölcsi vezetője és parancsolója is lett az ifjúságnak az iskolán kívül is. Az Országőr-szervezet közös eszmét adott a tanárnak, a tanítónak, a lelki vezetőnek és a vezetettnek, a diáknak az iskolai tanulónak is, a közös eszmét, hogy az összesség érdekében kifejtett lekiismeretes munkával lehet csak szolgálni az egyetemesség javát.

Ezeknek az új eszméknek, célkitűzéseknek, amelyeket az Országőr-szervezet honosított meg, volt az öröndetes eredménye a rövid idő alatt elért hatalmas fejlődés és különösen Erdélyben, melynek népe nagy történelmi hiánnyal zárta a népi élet mérlegét, ma már a legboldogabb elismeréssel hódolattal és mély tisztelettel fordul II. Károly király Öfelsége elé, aki az erdélyi fiatalság részére megteremtette az új szellem új rendszerét.

Amerikában élő magyar beszél az új-világról, élményeiről és emlékeiről

Az ó-világ és az új-világ, amely a lélekben mindenben túl mégis egységbe tud összeforrni. Ahol az ingyen-munkást nem szeretik és nem becsülik

(I. közlemény.)

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Amerikai állampolgár járt nemrégiben Erdélyben. Amerikai állampolgár, aki magyar nemzetiségű, Erdélyből származik és másfél évtizede él az Egyesült Államokban, Newyork városában. Érdekes karriert futott meg. Vasuti tisztviselő volt előbb a régi MÁV, majd a CFR szolgálatában, azután egyszer csak felvillant benne a „korlátlan lehetőségek” hazájának, az Egyesült Államoknak képe és határozott: elmegy szerencsét próbálni. Három évig tartott, amíg amerikai rokonai segítségével megvalósítható tervét. Végre merészen nekivágott az óceánnak és kikötött az amerikai partokon. Romantikus, de ugyanakkor megpróbáltatásokkal teli napok következtek. Pénze hamarosan elfogyott és meg kellett birkóznia az élettél. Sok mindenféle mesterséget próbált. Volt edénymosogató, pincér (csak másfél óráig, mert ekkor beigazolódott, hogy nem ért a mesterséghez, mire utra tét), szállodai szolga és sok más minden. Végül is az egyik lapban olvasta, hogy valamelyik gyár üzemhez talicskázó munkásokat keresnek. Minthogy angolul elég jól tudott, — mert emléklől bárhol is nehéz ott boldogulni — jelentkezett. Két évig talicskázott és azután fokozatosan emelkedett a pályáján. Ma a vállalat mérnöke.

Közben ugyanis elvégezte a nehéz testi munka mellett a műgyetemet jó eredménnyel és ennek tulajdonítható, hogy 13 év után ugyanannál a gyárnál talicskázó munkából mérnöki fokozatba emelkedett. Istennek hála, elég jól keres, hiszen, ha nem így lenne, aligha engedhette volna meg magának, hogy édesanyjának és rokonságának meglátogatása céljából Newyorkból a tengeren át ellátogasson Erdélybe. Hiszen ez a kis „kiruccanás” körülbelül 80—90 ezer lejébe került, csak az utiköltség, vizum díjak stb. címén. A mellékesekekről már ne is essék szó.

Mindenkit a maga értéke szerint

Alkalmunk volt beszélgetni a magyar származású amerikai mérnökkel. Láttuk utlevelét, eredeti állampolgári iratait és nagyszerű amerikai készítményű ruháit, bőröndjét, amelyek mind a legcélzzerűbb és legötletesebb megoldásúak. És elbeszélgettünk vele sok minderről.

— Mit mondjak Amerikáról? Nem akarok ismétlésekbe bocsátkozni, csak annvit mondom: Amerikában szabadság hazája abban az értelemben, hogy soha senki sem kéri meg tőled mit akarsz. Csak egy a fontos, ne kerüli kifejezetten szembe a törvénnyel. Bár meg kell jegyezni, hogy odaát nem tulságosan nagy az emberi élet értéke. Egy-egy golyó, autóbaleset, repülőszerecséltenség, gangsztertamadás ott nem tulsokat számít és nem ver fel nagy port. Mindenkit a maga munkájának értéke szerint méltányolnak.

Érdekes, hogy az ingyen munkát halatlanul lenézik. Nem szabad semmit sem ingyen végezni, még a jóbarátnak sem, mert az amerikai csak üzletszerűleg szeret gondolkodni. Ez a jellemző sajátsága. Ha tehát valaki ismerősödöt lefénnyképez, vagy lerajzolod, csak az látszik természetesen, ha ezt megfelelő ellenszolgáltatás mellett teszed. Ingyen semmit. Ez az amerikai ember egyik állapelve. Európának kissé nehéz ehhez hozzászokni, de ha yenkinek akar látszani, bele kell töröndnie. Aztán sohase kéri tőled, mi vagy, honnan jöttél, mi az anyanyelved, mi a politikai álláspontod, ha az angol nyelvet megfelelőképpen bírod és dolgozol.

Érdekeségek

Most a világkiállítás Newyork legna-

gyobb eseménye. Ez körülbelül egy évig marad nyitva. A sikere rendkívüli. Különösen elragadó az olasz kiállítási csarnok, amely csodálatos építészeti remekmű. A román csarnoknak is szép sikere van. A magyar pavillon magyar falusi házat mutat be a mga jellegzetes népi érdekességével és a magyar konyhának, gulyásnak, paprikáscsirkének, tokaji bornak, a kecskeméti barackpálinkának rendkívüli sikere van. Az amerikai ember különben nagyon szereti a változatosságot és az újdonságokért semmi pénzt nem sajnál. Érdekes például, hogy az amerikai gyümölcs kertészek nemrégiben szilva és barack keresztezéséből valami újfajtát, igen izletes gyümölcsöt kreáltak, amelynek hol szilva, hol barackíze van és drágasága ellenére is rendkívül népszerű.

Az európainak hozzá kell szoknia ahhoz, hogy az amerikai szabadságának tudatában sok mindent másképpen csinál, mint ő. Európában például elképzelhetetlen volna a Newyork melletti állattemető, ahol kutyák, macskák, lovak stb. vannak szabályszerűen eltemetve és sirjuk felett drága emlékkövek hirdetik, hogy milyen hűséggel szolgálták gazdájukat vagy mentették meg annak életét. Például egy macska, amely a gázkészülék elromlását azzal adta tudtára a gazdájának, hogy melére telepedve felköltötte álmából és így tette lehetővé megmenekülését. Vagy egy ló, amely a biztos haláltól szabadította meg gazdáját. Érdekes élménye volt ezzel kapcsolatosan a Newyorkban élő Finta Sándor híres magyar szobrászművésznek. Fintához beállított egy amerikai egyetemi tanár és elmondotta neki, hogy nemrégiben kimúlt kedvenc „Puffy” nevű kutyájának sirleméket akar állítani. Tervezte meg tehát a rajzot, hogy annak aapján megállapodhassanak. Elmondotta azt is, hogy már több művészhez fordult, de azok „modelljei” nem tetszettek neki, mert a Puffy „lelkét” nem fejezték ki. A magyar szobrászművész kissé zavarba jött úgy az ajánlat, mint a professzor kísérő magyarázatai felett. Készített mégis egy tervet, de az a tanárnak nem tetszett. Finta ekkor alaposabban megnézte rendelőjét és valami sajátos kutyára emlékeztető vonást fedezett fel a professzor arcátában. Mint-ha a beszélgetés pillanatában ott ült volna a tanár arcán a „Puffy lelkülete”. Gondolt tehát merészet és nagyot s ezt a benne felvillanó sajátos képet beletranszponálta második tervrajzába. És most csoda történt, a rendelő kijelentette, hogy ez a rajz tökéletesen kifejezi a „Puffy lelkét” és a nagyértékű emlékmű árát azonnal előre ki is fizette. Puffy tulvilági álmai fölött így most már a magyar művész emlékműve virasz.

A legjobb megoldások

Amerika egyébként is érdekes ország. A tejet pasztórizált állapotban, zárt üvegekben a kora hajnali órákban elviszik a lakosok szobái elé, nem zavarhatnak fel senkit sem az álmából miatta és biztonságban lehet, hogy a tejes üveget senki sem viszi el. Ez a legszörnyűbb szegény lenne. Az üres tejesüvegbe viszont a rendelő beleteszi a tej árát és a szállító így kapja azt kézhez.

Ugyanígy a lakások elé rakják ki a szennyes ruhákat is, melveket a tisztító vállalat emberei onnan elvisznek és szabályszerűen számbavéve, kitisztítás után minden egyes darabot külön-külön tartóborítékba elhelyezve, ismét visszajuttatnak a tulajdonoshoz. Az üvegekbe vételkötelezettség nélkül bárki bemehet, válogathat, nézelődhet tetszése szerint. A női divatüzletekben min-

denütt egész sereg öltözőfülke van, ahol a vásárló azonnal magára próbálhatja a ruhát. Ezt esetleg, ha úgy tetszik, és az illető ismerős, vagy megbízható, el is viheti magával haza, hogy otthon is kipróbálhassa, vagy megmutathassa és egy hétig vételkötelezettség nélkül magánál tarthatja, persze azzal a feltétlenül, hogy sértetlenül vissza kell juttatni az üzletbe. 2—3 dollárért cipőt, 4—5 dollárért szép ruhát vehet és így egy heti 12—15 dollárt kereső tisztviselő (ez tulnyomó részben az átlagfizetés) akár minden héten vásárolhat magának cipőt és ruhát. Egyébként is ott ez a szokás.

Igen gyakori eset az, hogy a nők a kevés ideig viselt új ruhát egyszerűen kidobják a szemétre, ahonnan a szemetes szedi össze és viszi el, vagy rongyként eladni a papirgyárba, vagy esetleg másképpen hasznosítani. Divatos máskülönbben is a használt holmik otthagynak. Ezért lehet Amerikában sürün találkozni autóttemetőkkel, ahol az elhasznált, vagy divatjamult gépkocsikat a rendszám tábla leszerelésével egyszerűen otthagyják az országuton, vagy jobb esetben felgyújtva bízzák tovább sorsára. A fehérneműt sem szokás sokáig mosatni, hanem egyszerűen eldobják. Újat szerezni nem nehéz dolog és az rendelkezésre is áll akármilyen színben, kivitelben, tetszés szerint, a legolcsóbbtól a legdrágábbig.

A rádiókultusz

Óriási Amerikában a rádiókultusz. Szinte minden lakásban ott találni a rádiót, amely nem olyan, mint az európai. A hangszóró ugyanis be van építve a készülékbe, amely olyan, mint egy kis szekrény. Az árak általában olcsóbbak e tekintetben, mint Európában, bár a dollár mai kedvező árfolyama mellett az európai árak hihetetlenül alacsonyaknak tűnnek a számunkra. Persze ott a dollár mindig az alapegység. A rádiótechnikusok szinte nap-nap után újabb és újabb ötletekkel kísérleteznek. Újabban 25—30 lámpás készülékekkel folynak kísérletek, amelyekkel a világ minden táját tökéletes hangtiszasággal lehet fogni. Nemrégiben óriási feltűnést keltett az egyik indiai maharadzsza rádiókészülék-rendelése, nem kevesebb, mint ötezer dolláros áron. Hogy az amerikai ember mennyire üzleti gondolkodású, arra a legjellemzőbb az a mondané, amelyet sürün szokott használni, amikor valami pompásan sikerült neki. Azt mondja ilyenkor: **ugy érzem magam, mint egymillió dollár.** Nem kell azonban azt hinni, hogy nincs ott szív és megértés, mert hiszen sok mindenféle segítőszervezet, pártfogó egyesület stb. is létezik. (t.)

(Befejező közlemény következik.)

Betegsegélyzői-bélyegek

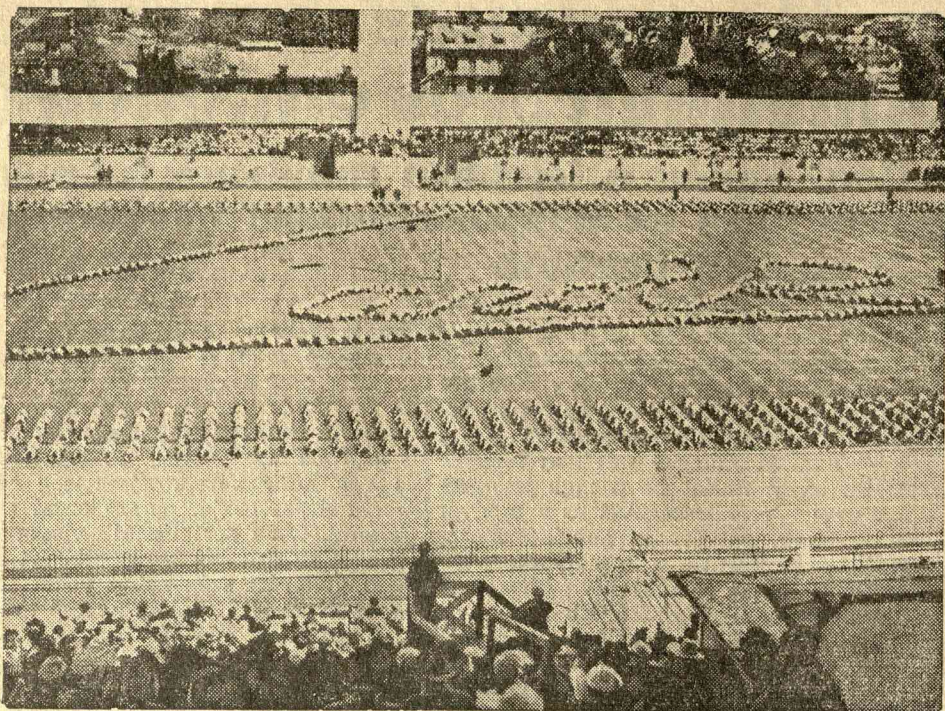
valamint posta-, drogéria, okmány, turisztikai, számla és aviatia bélyegek is a legnagyobb címletekben is állandóan kaphatók a

Str. Regele Ferdinand 59.

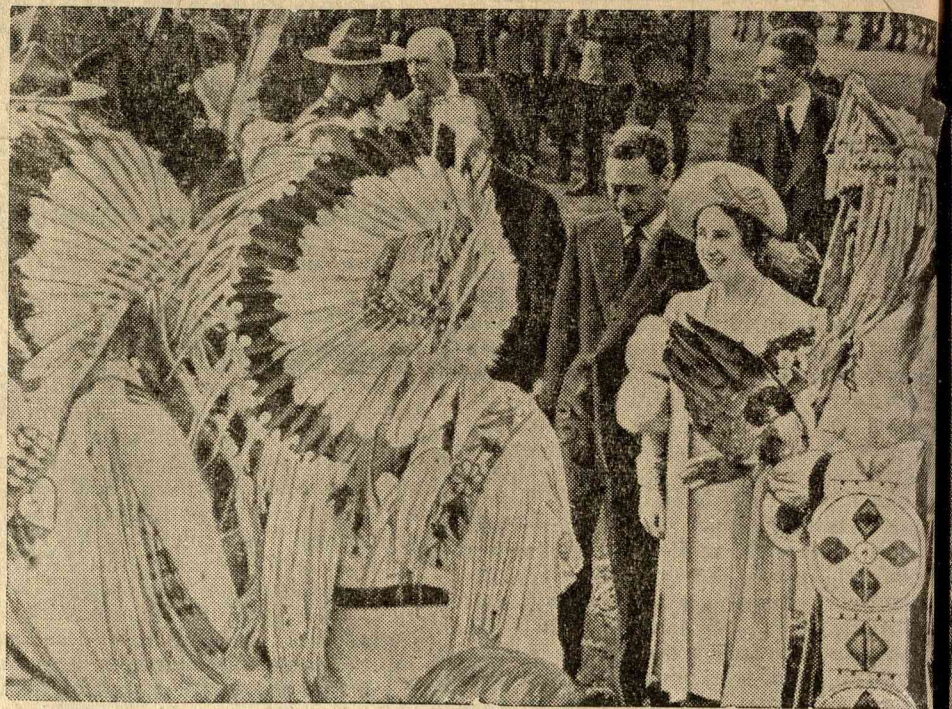
Dohánytőzsdében

(Régi betegsegélyzővel szemben.)

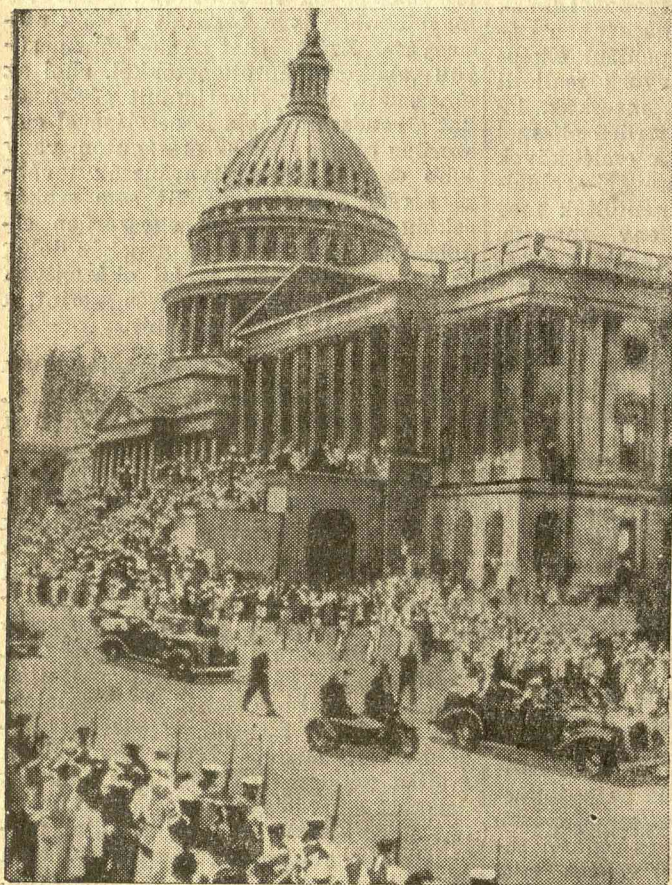
— Gépesített templom. A waltoni Szentháromság-templomot ugyszólván teljesen „gépesítették”. A templom három harangját, melyek közül kettő már régen megrepedt, nyolc villamos csengőharanggal helyettesítették. A villamosharangok szava öt mérföldre hallatszik el; s változatos játékokra képesek. Az orgonát villanygramofon helyettesíti a templomban, melyben villanyórát is helyeztek el.

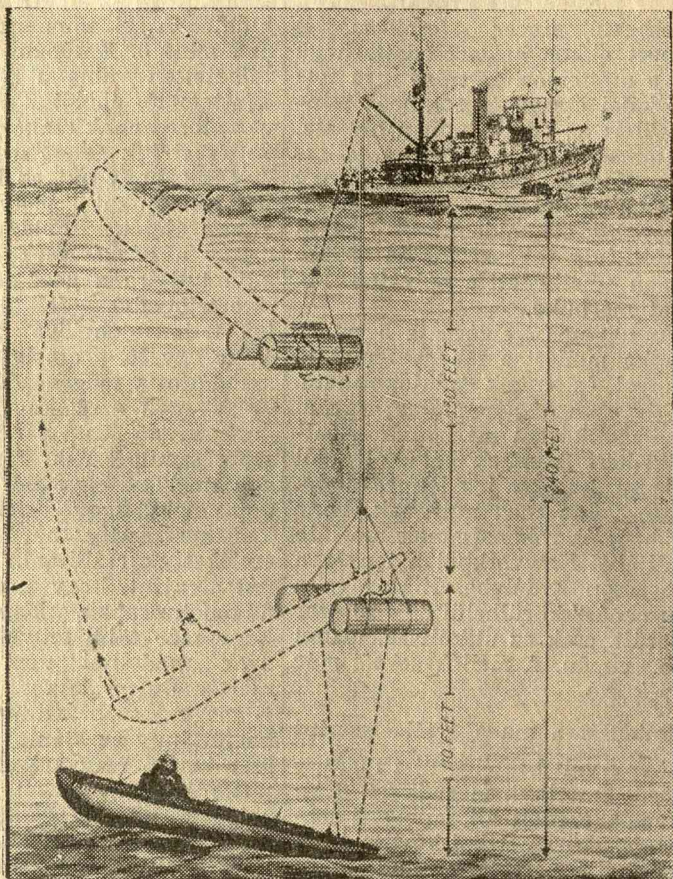
A ROMÁN IFJUSÁG ÜNNEPE. A bukaresti Onef stadionban a romániai országőrök diszünnepséget rendeztek II. Károly király Öfelsége visszatérésének 9-ik évfordulóján. A Legfőbb Országőr parancsnokának névaláírását alakították a stadion gyepén hődotatuk jeléül.

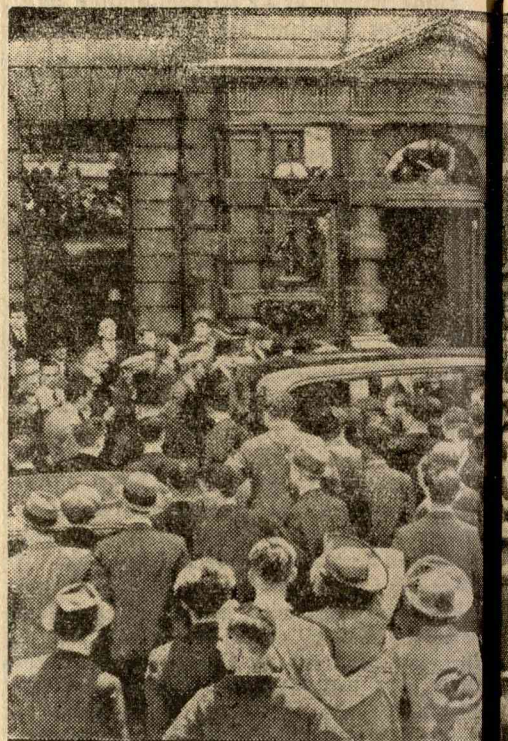
AZ ANGOL KIRÁLYI PÁR A FEKETE LÁBU INDIÁN TÖRZS KÜLDÖTTSEGÉNEK TISZTELGÉSÉT FOGADJA.

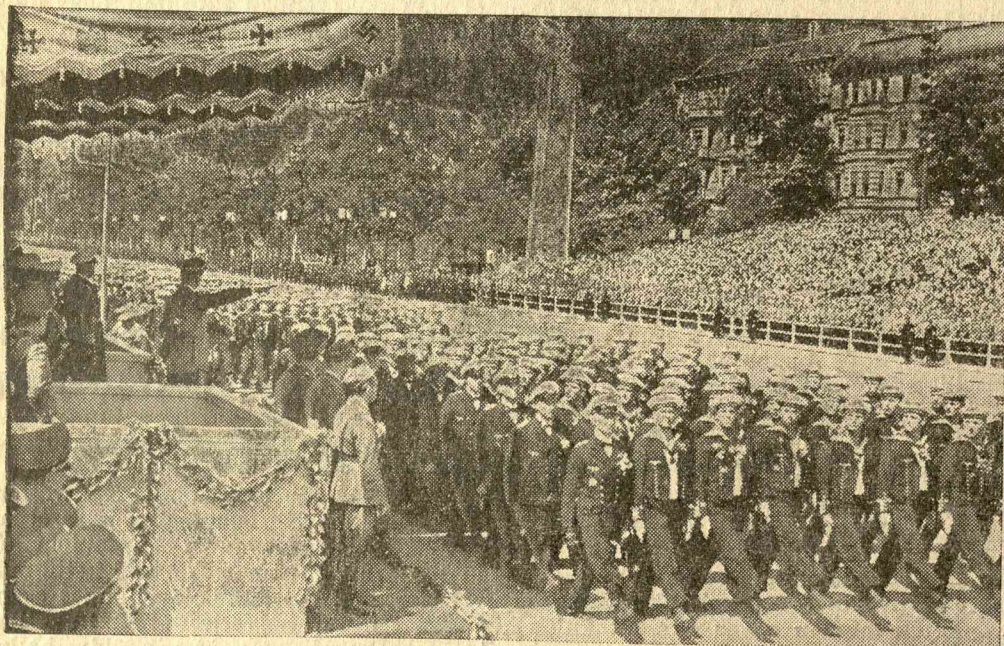
A FEHÉR HÁZ. Az amerikai köztársasági elnök székhelyét mutatjuk be olvasóinknak. Most érte először az a megtiszteltetés a Fehér Házat, hogy egy koronás uralkodó szállott meg benne.

IGY AKARJÁK KIEMELNI AZ ELSÜLYEDT AMERIKAI TENGERALATTJÁRÓT. A mélységbe pontonokat bocsátanak le, amelyek süritett levegővel töltöttek. Ugyanakkor a hajó orrába levegőt szivattyúznak, amely kiemelné a hajótestet a víz felszínéig.

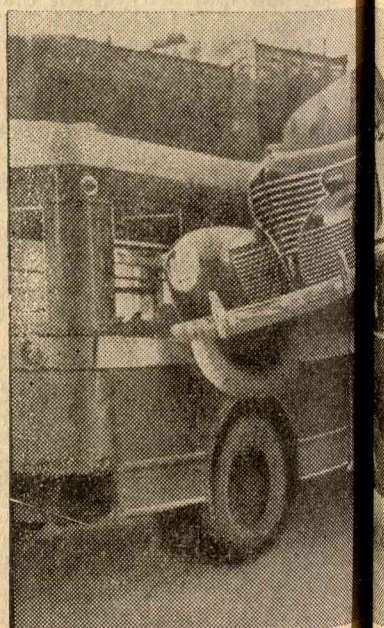
TÖMEGEK AZ ANGOL ADMIRALTÁJÁNAK TENGERALATTJÁRÓ elsüllyedésekor sűrű tömeg elhagyta előtti teret. Mindenki hírekre a szíve megdöbbszolgált az vélemény.

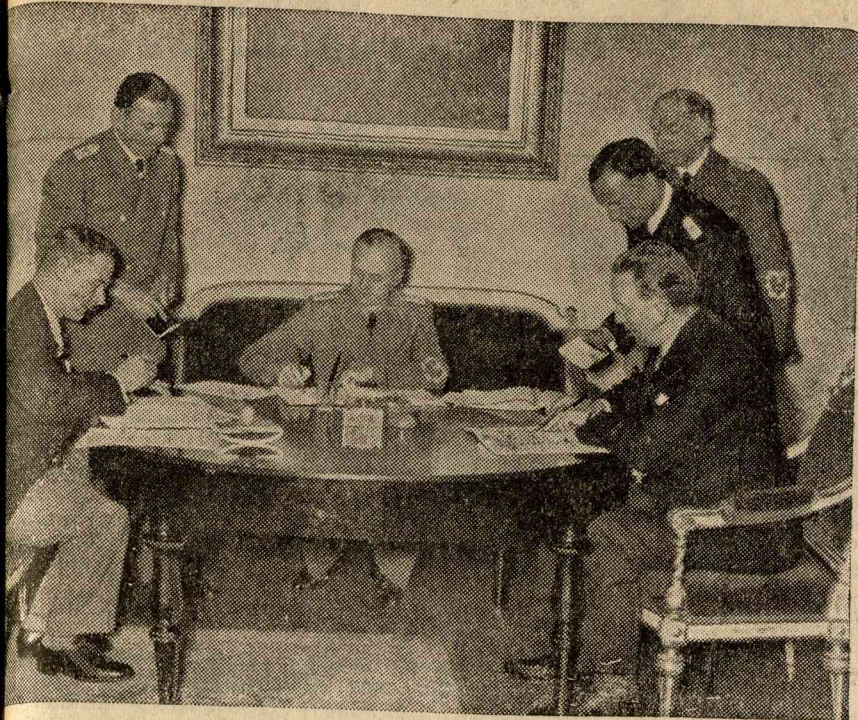
ELVONULNAK HITLER KANCELLÁR ELŐTT A SPANYOLORSZÁGI NEMET LÉGIÓ TENGHERÉSEI. Ezek a tengerészek a spanyolországi páncélosokon, torpedóuzókon és tengeralattjárókon teljesítették szolgálatot.

AZ UTOLSÓ TÁBOROZÁS. A Berlin melletti Döberitzben tartották meg az utolsó bajtársi együtt-táborozásukat a Condor-légió tagjai.

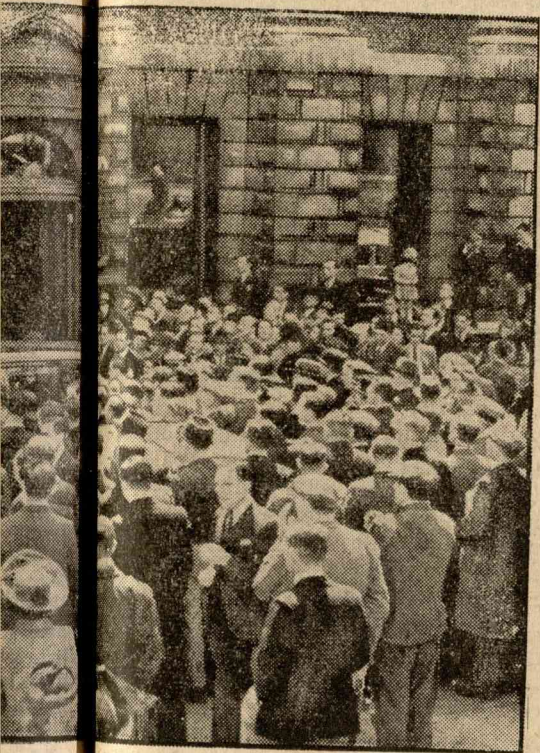

KÜLÖNÖS ÖSSZEÜTKÖZÉS. Egy tehergépkocsi és két személykocsi az összeütközés után a t.

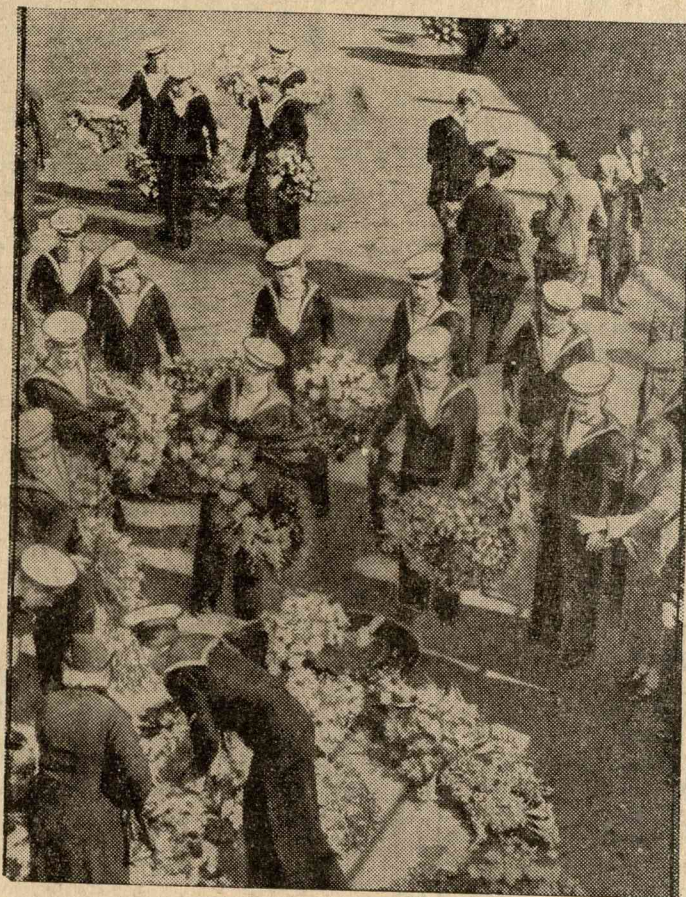

KÜL- ÉMET-ÉSZT-LETT MEGNEMTÁMADÁSI SZERZŐDÉSEK ALÁ-
SA. Munters lett (bal), Ribbentrop (közép) és Selter észt külügy-
miniszterek aláírják a megneptámadási egyezményt.

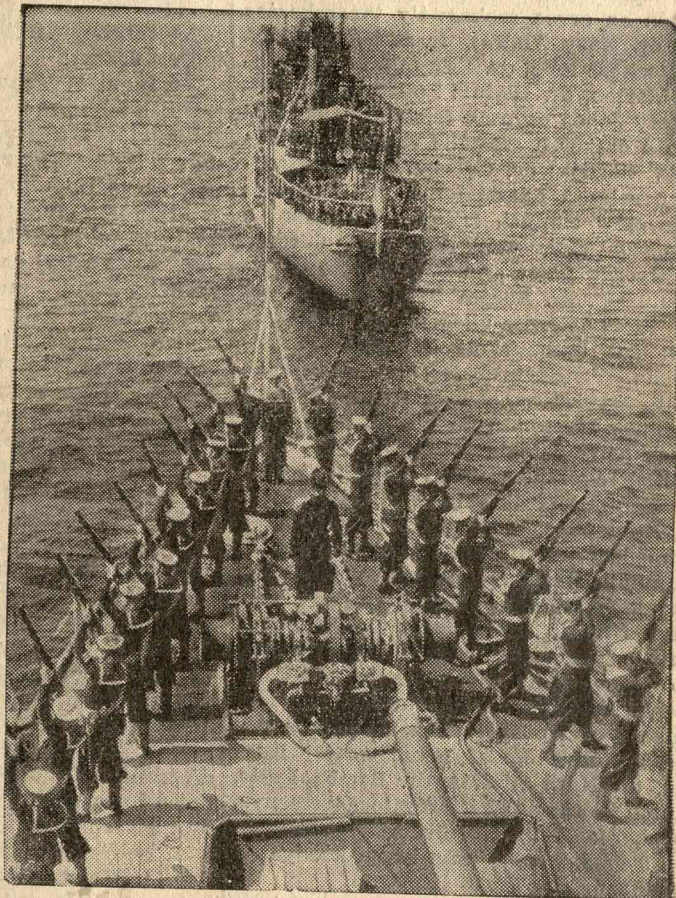
PÁL KORMÁNYZÓ-HERCEG UTBAN SCHORFHEIDEN FELÉ. Göring
marsall Pál kormányzó-herceget birtokán látta vendégül.

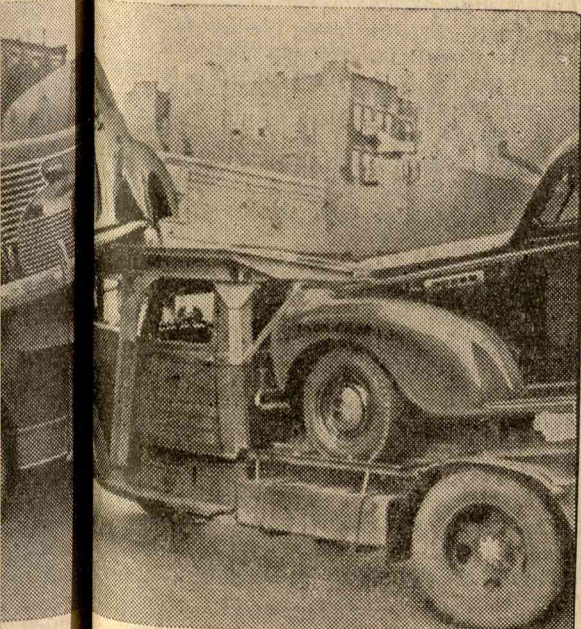
ADMIRALOTÁJA ELŐTT. A Thetis ten-
sűrű tölt el a brit admirális nalo-
hirekre a szerencsétlenség mélyen
ette az véleményyt.

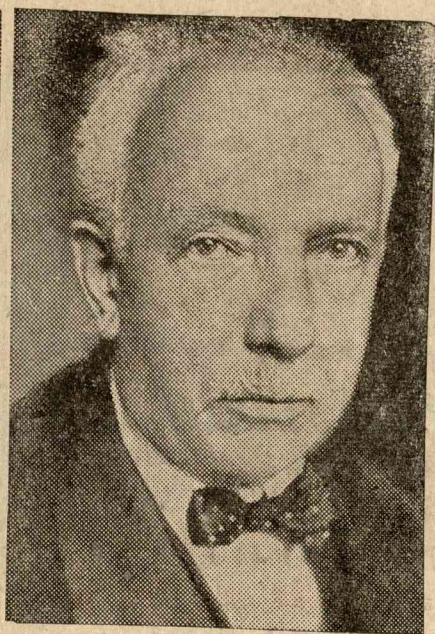
A THETIS HALOTTAINAK KOSZORUI. Az elsüllyedt
Thetis halottainak hozzátartozói mintegy 130 koszorut
dobtak megemlékezésül a tengerbe.

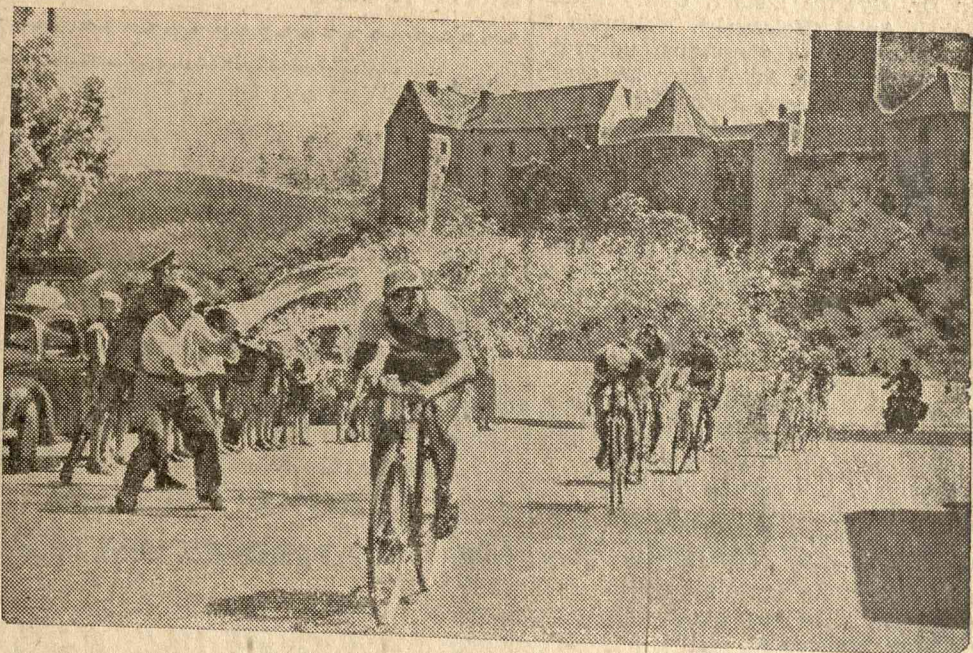
TISZTELGÉS A HALOTTAKNAK. A Thetis halott-
jainak istentisztelet után a tengerészek megadják a
végső fegyveres tisztelgést.

TKÖZÖTT itt össze. Egy társaskocsi,
s két sz négy kocsi egyszerre jött össze és a
eütközés a teherkocsi tetejére került.

A 75 ÉVES STRAUSS RICHARD.
A zenevilágnak ünnepe van, mert
a világhírű mester e hónapban
ünnepelte születését.

HIDEG TUS. A Németország körüli kerékpárversenyzőket a nagy meleg-
ben a sportrajongók hidegvízzel telt vödrökkel várják és versenyzés köz-
ben gyakran leöntözik őket.

A katolikus Naggyűlés részletes programja

A székelység szívében Csíkszeredában és Csíksomlyón lesz az idei Katolikus Naggyűlés, amint azt már a „Jóestét!” több ízben megemlítette. Nagy ünnepre készül a csíki nép. Ide sereglenek össze az ország legjobbjai, hogy ezen a három napon kifejtseik gondolataikat a gyermekre vonatkozóan. Mert a naggyűlés vezérgondolata „Krisztus és a gyermek.” A gyermek alkotja a jövő generációt és ezért szükséges, hogy azokat a legmegfelelőbb módon neveljük. Együtt nevelés lesz a szülők részére is, hogyan kell nevelniök gyermekeiket, hogy aztán a székelység és általában az egész katolikus magyarság lelkiismeretes erős akaratu vezetői lehessenek.

A helyi rendezőbizottság már megtett minden intézkedést, hogy a közel 400 jelentkezőnek biztosítva legyen a szállás. A minisztériumhoz beadott kérelmezés kedvezően lett véleményezve, tehát minden remény megvan, hogy a naggyűlést a már előre elkészített program szerint meg lehessen tartani.

A naggyűlés programja a következő:

Junius 30-án, pénteken délelőtt 9 órakor misét mond Fiedler nagyváradi szatmári püspök a főgimnázium udvarán felállított oltárnál. Ezután következik a gimnázium ifjúságának kongregációs gyűlése belekapcsolódva az összes kongregációk, ezután az orvos szakosztály tanácskozása lesz dr. Nagy András, dr. Simkó György, dr. Roskopf Béla, dr. Csiky János, dr. Buzás Márton, dr. Dudutz Zoltán és dr. Közepessy János orvosok felszólalásával. Délután 4 órakor a szociális szakosztály ülészik. Előadók: dr. György Lajos „A szülők nevelése”, László Ignác: „A család és a nevelés” címmel. Délután 5 órakor a pedagógiai szakosztály ülése lesz, előadók: Dr. György Lajos „Az Isten mozgó tabernákulum”, dr. Baráth Béla: „A kath. iskola itt és az egész világon”, dr. Erőss Alfréd: „A kath. iskola a nevelés szolgálatában”, Venczell József: „A népiskolán kívüli nevelés az egyház programjában”. Diszelnök Márton Áron püspök. A fenti ülések helye a főgimnázium.

Julius elsajén, szombat délelőtt 7 órakor szentmise Csíksomlyón, amelyet Márton Áron püspök mond. Kilenc órakor a főgimnázium ifjúságának rajz, fénykép és kézimunka kiállításának megnyitása. Ezután következik az ifjúság szellemi versenye a hittan, irodalom és történelemből. Szaváló versennyel végződik az előadás, 11 órakor a Kath. Népszövetség közgyűlése a főgimnázium tornatermében. Előadók: Márton Áron püspök: „Az állam és a nevelés”, Bálint József népszövetségi igazgató, dr. Nagy András, dr. Bartha Ignác, délután 3 órakor az ifjúság tornaversenye. 5 órakor a Kath. Nőszövetség közgyűlése. Este 9 órakor az ifjúság hangversenye a Vigadóban.

Julius 2-án, vasárnap fél 9 órakor körmenetben kivonulás Somlyóra, 9 órakor misét mond Márton Áron püspök. Ezután következik az elemisták Katekizmus versenye. Fél 12 órakor diszgyűlés a klastrom előtt. Megnyitó Pacha püspök. Előadók: Dr. Gyárfás Elemér, Gálffy Sándor és Jakab Antal (Kolozsvar). Délután 5 órakor népgyűlés a gimnázium udvarán. Beszédet mondanak Antal Áron „A gyermek a család kincse”, Fodor József (Temesvár) „A gyermek a társadalom értéke”, P. Lukács Mansvét (Szárhegy) „Népünk hibái a gyermekkel szemben”. Este 8 órakor szentségi körmenet következik.

Csíkszereda városa teljes mértékben belekapcsolódik a gyűlés munkájába. Mindenkit, az ország bármelyik részéből szívesen is lát Csíkszereda katolikus lakossága. Bizonyos, hogy a vendégek felejtethetetlen élményekkel gazdagon fognak hazatérni lakóhelyükre.

— Visszafelé. Kitűnő ötlete támadt az angliai Suffolk grófságbeli Haugley falu lakóinak. Elhatározták, hogy kijavítják és üzembe helyezik a falu 100 éves ódon szélmalját, mely már régen nincs használatban. Azt akarják, hogy háboru esetén, ha forgalmi nehézségek támadnának, a község maga örülhesse meg a maga gabonáját. — Fel akarunk készülni — mindjárt a falu lakói. — Ha másutt is követnék példánkat, minden angol falu önellátásra rendezkedhetne be.

Gyógyítható-e a vérhaj?

(PÁRIS.) Gougerot professzornak a Saint-Louis kórház főorvosának laboratóriumában úgy érzi magát a látogató, mint a templomban. Tisztaság és csönd, mert szinte templom az, a reménység temploma, ahová ezek jönnek áldozni a reménység oltárán és gyógyulást találni itt, olyanok, akik máshol azt nem is remélhették. A professzor évtizedek óta folytatja ezt a küzdelmet a laboratóriumában és kórteremben és annak folyóiratok hasábjain. És mégis ebből a küzdelemből nem árul el semmit ez a nyugalmas egyszerűség: tiszta falak, csak a legszükségesebb butorzat.

Már az első mondatait kiegyensúlyozottság és megnyugtató mértékletesség veszi körül, mint egész egyéniségét. Semmi titokzatosság és fantázia. A tegnapi még fékezhetetlen és rejtélyes betegség, ma ott áll a laboratóriumi vizsgálatok ítélőszéke előtt a konzultációs termek fegyelmé és az aprólékos gondolat folytatott terápia korlátai közé szorítva. Saint-Louis egyik legfigyelemreméltóbb bástyája ennek a küzdelemnek amellyel mindenütt folyik, több-kevesebb reménnyel: Londontól San-Franciscoig és a Fokföldtől a legészakibb grönlandi városkáig.

A nagy kérdés

És mikor felteszem a kérdést, a nagy kérdést:

— Igen, a vérhaj gyógyítható kétség telen, de hosszas kezelést és állandó felügyeletet igényel. Persze a kezelés már a betegség kezdetén esedékes s ebben az esetben föltétlenül gyógyítható. A kivételek annyira ritkák, hogy ilyet én nem is tapasztaltam. Ellenben, ha elhanyagolt a baj és a betegség már helyrehozhatatlan pusztítást vitt véghez, akkor minden kezelés hiábavaló, mert sem a szifilisz által megtámadt agyat, sem más szervet már nem lehet megmenteni. Egyébként a vérhajos életét 5 időszakra szoktam felosztani. Először a betegség első rohamának pusztításait és a rejtett gócpontokat kell kideríteni és kezelni; ilyenek a vérkeringésben beállott zavarok. Azután következik egy úgynevezett kruszolidációs kezelés, mely az előbbi kezelés eredményeit állandósítja. A következő egy nyugalmi periódus, melyre még több éven keresztül tartó kezelés következik, ez hivatva van a betegség utolsó végvárát bevenni. Végül az ötödik időszak a beteg életének hátralevő részén át tart, természetesen kezelés nélkül, mely állandó klinikai felügyelet és vérvizsgálatokból áll. Az utóbbi periódus talán sokaknak a szemében fölöslegesnek tűnik, de nem kell elfeledni egy híres orvos mondatát: „Tout bieu-portant est un malade qui s'ignore” (mindenki, aki egészségesnek érzi magát, olyan betegnek tekinthető, aki nem ismeri fel a betegségét), mert az orvostudomány igazi feladata a betegség megelőzése, mert csak preventív intézkedések képesek megmenteni az emberiséget. Mind nagyobb

azoknak a száma, akiket ez a preventív orvostudomány fedez fel, mint „szifiliszáldottak”. Ilyenformán mindenkinek tanácsos évenkénti egyszeri vizsgálat.

Az örökölhetőség kérdése

— A vérhajnak örökölhetősége bizonyított tény?

— Hogyne, — mondja a professzor — **három-négy nemzedéken keresztül egészen bizonyos.** A vizsgálatok nem terjedhetnek ki tovább. Mivel 1880 előtt a szifilisz sokkal kevésbé volt ismeretes és vérvizsgálat nem létezett. Az orvostudománynak fontos feladata, hogy felfedje a betegséget ott, ahol az nem is várható és pedig még mielőtt helyrehozhatatlan pusztítást okozhatott volna. **Nem győzőm eléggé hangsúlyozni annak a bizonyos társadalmi előítéletnek káros voltát.** Óriási károkat okoz, mert nagyon sok beteg eltitkolja a betegségét és mikor orvoshoz fordul, már késő. Itt nagy szerepe van a társadalmi szolgálatnak. Például kezelésre jön hozzánk egy fiatal asszony, tapintatosan kérdezzük a betegség eredetéről, tiltakozik, de a végén bevallja, hogy van egy barátja. De nemcsak ezt, hanem a férjét is kezelés alá vesszük, sőt utána kell járni, ki fertőzte meg a férfit és így kell nyomon követni a betegséget lépésről-lépésre. Több ez, mint amit rendszeren orvosi hivatásnak nevezünk. „Társadalmi Szolgálat”. Sok tapintatot és megértést kíván, mert az álszemérem ellen is kell küzdeni... És végül gondoskodni kell a gyermekekről. Gondolni kell arra, hogy vérhajos anya állandó fertőzésnek teszi ki gyermekét már azzal az egyszerű ténnyel, ha ebédet készít neki.

Ezen gondolkodom és képzeletemben elvonul előttem a degeneráltak, gyenge elméjűek, vakok, süket-némák szomorú menete, az önzés, tudatlanság és lelkiismeretlenség szomorú áldozatai, az öröklött vérhaj áldozatai. És megjelenik előttem néhány rettenetes kép, amit a nagyszerűen felszerelt Saint-Louis kórház muzeumban láttam: fényképdokumentumok, viaszpreparátumok, mumiákhoz hasonló ujszülöttek, gyermekek orr nélkül, ott egyetlen szem az arc közepén, amott huscfafelekhez hasonló szörnyetegek, nyitott sebek, a lepránál is undorítóbb fekélyek; összeroncsolt arcok, kifolyt szemek és a legremesebb képek sorozata, testi nyomorúság, melyben az érintetlenül hagyott lélek annál jobban szenved, ha pedig ezt is megtámadja a betegség, nincs annak szomorubb dokumentuma, mint a kifejeztetelen bódult-merev tekintet, mely nem fejez ki gondolatot...

Ma, amikor minden órában a kötelességérzete tölti meg a lelkeket, gondoljunk egy kicsit a magunk és mások egészségével szemben való kötelességre is...

(I—r.)

Válóper a rendőrségen

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Nem mindennapi érdekessége „válóper” ügyében intézkedett a minap Muresan Dániel, III. kerületi rendőrség kapitánya. Özv. Szekeres Bertalanné Mărăsesti ucca 43. szám alatti 27 éves munkásnő megjelent a rendőrségen és bejelentette, hogy vadházastársa — Baruly Dénés — megverte, majd kést rántott és meg akarta ölni.

Nyomban két rendőr szállott ki a helyszínre s a duhajkodó 23 éves férfit előállították. Kissé nehezen ment a dolog, mert az ittas állapotban levő cukrészség az első percben a hatósági közegeket feleslegével „tévesztette össze” és ütlegetni kezdte őket is. Amikor pedig észrevette, hogy végzetesen „téved”, hangsúlyozva kérte tőlük a bocsánatokat és minden szó nélkül követte őket a kerületre, ahol — miután kijózanodott, megkezdte a kihallgatását. Ennek során a következőket állapították meg:

Három hónappal ezelőtt a minden áron nőstülni akaró fiatalember megismerkedett a fiatalon — és tragikus körülmények között özvegyen maradt — férje ugyanis alkoholmérgezésben pusztult el — Szekeresnével. Néhány heti udvarlás után pedig megkérte a kezét.

— Nem tagadom: maga nagyon tetszik nekem — felelte az özvegy asszonyka boldog örömmel — csak hogy az esküvő nagy költséggel jár. Aztán attól is félek — folytatta — nehogy iszákos legyen maga is, mint a megboldogult Bercim, az Isten nyugtassa meg, mert egyébként nagyon rendes ember volt.

Dénés erre fitymálóan legyintett:

— Még a szagát sem szeretem...

Végül abban állapodtak meg, hogy egyszerűen összeköltöznek és a szóbelileg kötött „házassági szerződés” már érvénybe is lépett. Tüstént afféle „próbaeljegyzést” is tartottak:

— Ígyuk meg a „pertlit” — indítványozta az asszony — ne magázzuk egymást. Remélem megtartja a szavát és nem hagy faképnél.

— Ó, kérem — biztatta a férfi — egyetlen kincsem: a becsületszavam. Szervusz hát, anyukám!

Másnap reggel megrökönyödve állapította meg, mert a petróleumpámpa halvány világánál nem vette észre, miszerint menyasszonyának: műfogsora van. Ez nagyon elkedvetlenítette Dénést. De kénytelen volt respektálni. Azonban még is már az első napokban veszekedni kezdtek:

— Miért jössz ilyen későn haza, te csavargó?!

— Hallgass, te gumiszáju — felelte ilyenkor gunyosan a férfi.

Igy történt ez a kérdéses éjszaka is, amikor tettelegességre került a sor. Az asszony ugyanis elővette a laskanyujtót és alaposan „megvendégelte”. Nagynehezen sikerült a férjnek elmenekülnie a harcias nő karmai közül és berohant a legközelebbi kocsma, ahol másféltre rizlinget hörpintett fel gyorsan. Majd visszatért és a két kupa bor segítségével sikerült most már neki „ártalmatlanná” tennie feleségét. Ekkor viszont egészen szerepet cseréltek: a nő menekült el és egyenesen a kerületi rendőrségre szaladt.

— Tessék kapitány ur elválasztani ettől a gabonapálinka magazintól — miközben mérges pillantást vetett a mellette feszkelődő férjére — nem akarok többé vele élni!

— Igen, főnök ur, tessék feloldani a becsületszavam alól — kérlelte Muresan kapitányt a férj is. — Tessék felbontani a házasságot.

— Ezennel a házasságot felbontom — mosolygott a rendőrfőtiszt. — Menjenek haza a csodába és többé ne rendezzenek ilyen cirkuszokat.

A következő pillanatban az „elváltak” haragos pillantásokat löveltek egymásra és — miután kimentek az irodából — így bucsuztak egymástól:

— Akasztófára való tekergő!...

— Hallgass, te hárpia!...

(Pap J.)

Tartson lépést a korrall...

RUHÁIT FESTESSE ES TISZTITTASSA
A MODERN VEGYESZETTEL DOLGOZÓ

CZINK-GYÁRBAN